

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K.
Vidéken: „ 9.— „ „ 4.50 „

Főszerkesztő:

Dr. VARGA LAJOS.

Felelős szerkesztő:

SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Egyes szám ára 4 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Arany János-u. 2. sz. Telefon 412.

A börzebetyárok és a hitel.

Debrecen, augusztus 14.

(—s.) Sok börzeáldozatnak nincs akkora kazal szénája ma, mint a mekkora az a levélhalmaz, melyet az áldozatok nagyszámától részint névaláírással, részint névtelenül kapunk azóta, amióta a börzebetyárok üzelmét leleplezni kezdtük. Természetesen a névtelen leveleknek sem tárgyai, sem a bennünk megnevezett személyekre vonatkozó adatait figyelembe nem vesszük, mert érezzük felelősségünknek súlyát és nem téveszthetjük szem elől azt az elvet, hogy minden megírt szavunkért helyt állunk. Ellenben a névaláírással ellátott leveleknek úgy ténybeli, mint személyi adatait figyelembe vesszük és amennyiben a már is rendelkezésünkre álló adathalmazzal ellentétben nincsenek: annak idején közlésükre sort kerítünk.

Szomorú meglepéssel tapasztaljuk azonban, hogy a börzebetyárokról eddig megjelent cikkeink várakozáson felül nagy visszhangot keltettek, ami annak a bizonyítéka, hogy a tisztességes kereskedelem cégére alatt elharapózott fosztogatás temérdek károkat okozott. Szó-ról-szóra igaz mindaz, amit megírtunk. A börzebetyárok tapasztalat-

lan kisbirtokosok, kisiparosok és kiskereskedőkre, nem ritkán hivatalnokokra, sok esetben katonatisztekre vetették ki polyp karjaikat: aranyhegyek ígérgetésével lépre csalván őket, irtóztatón befönták őket. Ismerünk egy gazdát, akinek 300 hold első osztályu földbirtoka volt és a börzebetyárok mindenéből teljesen kifosztották, ma földönfutó. A legutóbbi öt év alatt félmilliónál többet harácsoltak el a börzebetyárok csupa kisemberektől.

Hanem van még egy szomorú tanuságunk, amelyet elhallgatunk szintén nem lehet. És ez az, hogy a megkezdett leleplezésnek antiszemita irányzatot tulajdonítanak — egyesek. Megvalljuk, számítottunk erre előre. De amint ez az előzetes feltevés nem tartott vissza a leleplezés elkezdésétől, ép úgy nem rettenünk meg egyeseknek — minden bizonynyal börzebetyároktól eredő — rosszindulatú félremagyarázástól sem. Arról, hogy a börzebetyár hadnak tagjai legnagyobb részben zsidók: mi igazán nem tehetünk. És mi nem a zsidóknak kívánunk ártani, hanem a börzebetyár hadjáratnak akarunk gátat vetni. És megvagyunk győződve arról, hogy azok a zsidók, akik nemcsak nem részesei ennek a hadjáratnak, hanem távol állanak a börzebetyároktól: nemcsak hogy helyeslik egyrészt megkezdett ak-

cióikat, hanem másrészt a legerélyesebben tiltakoznak is az antiszemitizmus vádjá ellen. Mert jól tudják, hogy az antiszemitaságnak vádjá nem más, mint köpönyeg, melybe a börzebetyártakarózni akar és jól tudja azt is a zsidóság, hogy ez a rosszhiemü börzebetyár általánosítás alkalmas volna arra, hogy őket, a magyar föld által magyarrá nevelt földbirtokos zsidót, a példás szorgalmu józan életü iparos zsidót, a becsület és tisztesség által övezett jóhírnevü kereskedő zsidót is érhető a börzebetyároskodásnak vádjá.

Nyugodtak vagyunk tehát a felől, hogy ezeken az illetékes helyeken ép úgy ismerik a börzebetyárkodás által előidézett erkölcsi és gazdasági károknak óriási nagyságát és ép e miatt az elharapózott rákfénének kiégetése céljából folytatott küzdelmünk elé nem emelik az antiszemitizmus vádjának torlaszát. A sajtóbetyárokkal sem törődünk. Mert a sajtóbetyár, aki a börzebetyárt védelmébe veszi, maga is börzebetyár. Hogy aztán ez a sajtóbetyár korábban zsarolt, sikasztott, hamisan esküdött, darabont pénzen tivornyázott, okiratot hamisított, mindez most mellékes és csak azért hozzuk fel, hogy mindez tökéletesen pászol a sajtó betyár és börzebetyárnak együttes jellemrajzához.

Az öreg kegyelmes fiatalága.

A „Debreczen” számára írta:

Vidovich Ernő.

I.

A soros táblabíró a jobb társalgók közé tartozott. Tudott kisebb részleteket előadni, anélkül, hogy unalmassá vált volna. De nem szeretett elbeszélni. Az éjjel is rossz éjszakája volt, tudta, hogy a következő estén reá kerül a sor és bármint kutatta az életét, nem talált benne érdekes, szerelmes motívumokat. Talán valamikor régen... de, haj, hogy is éneklik a Liliben:

„Amit az ember egyszer elfelejtett,
Az olyan, mintha nem is történt volna meg”.

Hánykolódott az ágyban, összeizzadt teste és reggel sápadtan jelent meg a standon. De ma frissebb, vidámabb volt, mint a többi. Nagy hangon beszélt s alig tudták lebeszélni arról a veszedelmes vállalkozásáról, hogy megfürdjék a Quarnero kék vizében. A kegyelmes boldog volt: megtalált egy csomó, régi kedves emléket.

Este ott ültek a karosszékekben, a táblabíró szokása ellenére a nagy víz felé fordította székét. Előre elkészített mondókáját így monotta el:

— Akkoriban készültem az utolsó vizsgáimra. Arva gyermek voltam és a szüleim

annyi vagyont hagytak reám, amiből megélhettem, amíg magam kerestem meg a mindennapi. Nem is takarékoskodtam. Kifáradtam a városi életben, szóval abban a korban voltam, mikor kezd az ember komolyodni. Falura vágytam a városi ember ismeretlen után való sopánkodásával. Kikerestem magamnak egy kis fészket, az Isten háta mögött. Senkit nem ismertem, mikor odamentem, tanulni akartam és... ott ismerkedtem meg Katóval.

Kató... ej, ti nem tudjátok, ki volt Kató? És ma már én sem tudnám megmondani, ki volt. Csak érzem, hogy boldog, tovasuhant emlék az életemben. Másnak is boldogság az — ifjúsága, az volt nekem is. Tudjátok, hogy meg mertem volna esküdni, hogy Kató az első szerelmem.

II.

Letettem az első vizsgám és siettem vissza Katóhoz. Este érkeztem meg és reggel ott vártam a kedvenc találkozó helyünkön. Végigfeküdtem a fűben. Elöttem piros katicabogár mászkált, fejem fölött haragosan döngött egy sárgahasú dongó, megriasztotta szalmakalapom piros szalagja.

Körülöttem nem volt más riktó, ismeretlen szín, csak ez a piros. A távolban világított kis házam fehér fala, szemben végigfurakodott tekintetem a hosszú gesztenyefasoron és láttam a Kató kicsiny zöld zsulogáteres ablakát.

Eleinte kerestem a négyemeletes bérpalotákat, nem tudtam elhinni, hogy a fasoron túl nem a városliget kezdődik, de hamar megnyugodtam és vártam Katót. Megismerem, hiszen majd egy félve nem látott, megőrül-e nékem, elhiszi-e, hogy folyton utána sóhajtoztam?

És Kató jött. Fejét lehajtotta és sirt. A hosszú fasorban minden öreg fa megsajnálta és vészjóslóan fenyegették azt, aki Katót megbántotta.

Nem vett észre és már egészen mellettem volt. Felugrottam a fűből és boldogan köszöntem. Az arca egyszerre derűsre vált, mosolygós szemmel nézett reám s vidáman nyujtotta a kezét.

— Maga az? — mondta boldogan. Hát mégis visszajött.

Mosolyogtam és nevettek a vén gesztenyefák is. De hirtelen újra szomorúra vált az arca, leeresztette puha, fehér kacsóját s bánatosan mondta:

— Csak maga az.

— Mást várt Kató — mondtam szomorúan. Inkább elmegyek.

Odajött hozzám s most már ideadta a kis kacsóját. Nem ellenkezett, hogy a kezemen tartsam, amíg a zokogását nagy nehezen legyőzve beszélt.

— Ne menjen. Nagyon jó, hogy eljött legalább maga és ne hagyjon most el.

Reámnézett, mintha azt hinné, hogy

Kétségtelen, hogy a börzebettyárok fosztogatása hitelviszonyainknak káros fejlődése miatt ölthetett oly óriási mérvet.

Mindaddig, amíg arról van szó, hogy a gazdának gazdasági, az iparosnak iparüzleti, a kereskedőnek kereskedelmi céljai elérése végett a pénzügyet az illetőnek reális alapon nyugvó jelző, vagy folyószámla, avagy tárcáhitelt nyújt s mindaddig, amíg a magánzónának társadalmi állását, közéleti tisztességét mérlegelve személyi — tehát egyszerűen a bizalom nyugvó — kölcsön ad, mindaddig a hitelnek, mint közgazdasági tényezőnek csak áldásos gyümölcseről lehet szó. — Mert hiszen a gazda a kölcsön vett összeggel okszerűen rendez be gazdaságát, gépeket, jószágot vásárol, törekszik megvalósítani a maga és családjának jövője számára mindazt a jót és célszerűt, amit a mezőgazdasági elméleti tudomány és gyakorlati tapasztalat mint kétségtelenül helyes igazságot megállapított. Lépést tartani igyekszik a korrallal. Még előfizet a Meteor újságra is, hogy már hónapokkal előre legalább a valószínűség körvonala között tudhassa az időjárásnak változásait és ennek megfelelően eszközölhesse gazdasági tevékenységét. Mindaz a kölcsön vett pénz tehát benne fekszik gazdaságában, ilyen vagy amolyan alakban már most, vagy jövőre okvetlenül gyümölcsoz. Ezért tehát érdemes volt elterhelni a házat, a tanyát, mert hiszen nagyobb hasznoszedvén, ingatlanának reális értéke a haszon nagyobbodásának arányában növekszik.

Az iparos és kereskedőnek ipari és kereskedelmi üzlete jelzőguly ugyan nem szolgálhat, de az üzleti forgalom és az üzlet tulajdonosnak jelleme elég garancia arra, hogy a kölcsön adott pénz visszatérüljön. Ez az a két főtenyező együtt véve az a fedezet, amelyre a hitelezés történik. Természetes, hogy az ipa-

ros és kereskedő nem kapja meg árujának vételárát azonnal, tehát ő maga is hitelez vevőjének, mert viszont ő a vevőjének egyéniségét és vagyoni helyzetét ismerve, bizik abban, hogy pénzt megkapja. Amde a hitelben eladott árunak vételárát nem akarja nélkülözni, sőt sok esetben nem is nélkülözheti. Mit tesz tehát? Azt, hogy adós vevőjétől váltót szerez követeléséről, tehát olyan eszközt, amely nemcsak bizonyítéka az adós tartozásának, hanem egyben legalkalmasabb arra is, hogy maga is pénzt szerezzen. Az áru vételárával kapott váltót tehát leszámíthatja a bankban, a váltóösszeget felveszi és ily módon megkapta azt a polgári hasznot, amelyért mint iparos, mint kereskedő fáradt, kockáztatott, megkapja tevékenységének gyümölcsét és azt mint a gazda: további befektetésre, üzletkörünek gyarapítására, vagy egyéni szükségleteire használja. De megkapta hitelben eladott árujának értékét is, tehát vagyona is meg van.

Mindaddig tehát, amíg a bank — kölcsönzés ekként történik: a hitelezés mindkét részről reális, mert a hitelezés ellenérték fejében történik. És ily hitelezés mellett egészen más tekintet alá kerül a polgárság eladósodásának kérdése. Ily eladósodás mellett a vagyon mérleg nem mutathat deficitet, ily eladósodottság mellett még boldogulhatunk, mert a tőke hozama a verejtékes munkának gyümölcse, a befektetéseknek amortisatiójára megy. Ilyeszerű eladósodottság mellett tehát elszegényedésről beszélni éppen nem lehet. Sőt: az ilyen rendszerű és tartalmu hitelezés csakis virágzó gazdasági helyzetet teremt. Mert az adósnak anyagi ereje éppen a beruházások által növekszik, anyagi erejének megnövekedésével nemcsak könnyebben fizeti, de biztosabban is fizeti adósságát, a hitelező is nyugodtan alszik, pénztét jókezekbe el-

helyezve látván. Az ily hitelezési rendszer tehát épp úgy javára válik az adósnak, mint a hitelezőnek.

Azt hiszem, nincs oly vakmerő ember ma széles Magyarországon, aki azt állítaná, hogy hiteléletünk ezen az egészséges alapon nyugodnék.

Ellenkezőleg: a mai hitelezési rendszer nagyjában s majdnem egészében nélkülözi ezt a reális, ezt a szolid alapot és mert nélkülözi: a gazdasági élet felvirágzása helyett is épp az ellenkezőt, az elszegényedést idézi elő. Ma egyrészt a könnyelmű, másrészt pedig a drága hitelezésnek rendszerét éljük.

Könnyelmű hitelezés folyik a kereskedőkkel szemben. Egy bejegyzett kereskedő egy ugyanazon piacon vagy minden, vagy majdnem minden pénzügytől különkülön nagy hitelt élvez, melynek összege együttvéve az ő anyagi erejét sokszorosán felülmulja. Még ez magában véve nem mindig baj, mert hiszen, ha a hitel reális alapon bíró váltók ellenében vétetik igénybe, az adósságnak az ellenértéke is meg van. Hanem a baj abban nyilvánul, hogy a hitel ellenérték nélküli, szivességi, vagy kártyaadósságról szóló, — bennünket érdeklőlőleg börzeadósságokról szóló váltóknak leszámíttatása által vétetik igénybe. A pénzügyet sohasem, vagy a legritkább esetben érdeklődik az iránt, hogy a hozzá benyújtott váltónak mi az alapja. Ő csak az aláírások bonitását vizsgálja és ha a felől nyugodt: akkor aztán ő is részesévé lesz a könnyelmű adósság csinálásnak.

A börzebettyár ügynökei nagyobb nehézség nélkül veszik rá az áldozatot a kötésre. Az áldozat előtt nyomatékkal bír az is, hogy a kötlevelel minő hangzatos felírások vannak. Például: Goldstein Mór banküzlet. Cheque számla Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál.

ebből a panaszos tekintetből megérttem mindent.

— Hogyne értettem volna, hiszen szegény Kató, oly egyforma a históriátok. Elbocsátanak a zárdából, hazarepit a négy pejesikó, a szivetek telve ábránddal, ismeretlen vágyakozással . . . jön az első idegen, szép fekete bajusza van, bizalomgerjesztő kék szeme és piciny szivecskék titokzatosan kezd dobogni. És az idegen is érez valamit a szive táján holnapig, de akkor megy tovább.

Csend. Valahol nyitva felejtenek egy ablakot éjszakára és a nyitott ablakon szőke leány nézi azt a keréknyomót, amelyen eiment az idegen, hogy ne térjen vissza többé soha.

És Kató ezért az ismeretlenért feláldozott egy hűséges férfit csupán azért, mert nagyon is ismerte. És mégsem magam sajnáltam, de szegény kis Kató, igazán oly szánalomraméltó volt.

— Ne sirjon Kató — mondtam csendesen. Más is ért már csalódás, nagyobb a macánál, felejtse el és legyen újra a régi vidám, boldog Kató.

— Oh, de mikor olyan borzasztó — suttozta — és édes, pici szája újra sirásra görbült.

— Üljön le szépen — csitítottam — és mondja el az egész történetet.

Leült a földre s fehér ruhájában ugy csillogott, mint a harmatesepp a fűszálon.

— Ma van a születésnapom — kezdte. Reggel jött apa, mama, eljött minden kedves emberem. Nézze azt apámtól kaptam.

S büszkén mutatta arany karperecét, amelyen négylevelű lóhere csillogott.

— Ugy-e szép? — kérdezte boldogan. Aztán hirtelen bánatosan folytatta:

— Eljött mindenki, csak ő nem, aki máskor az első szokott lenni.

En is olyan gorombán néztem körül, mint az elébb a gesztenye-fák. És ha most elébbem kerül a nagy ő, akiről minden este édes titkokat írt a naplójába, akkor nem szabadult volna épkézláb.

Kató lehajtotta drága kis fejét s zokogva végezte: Nem jött és nem is jön soha többé.

— Ne sirjon, Kató — vigasztaltam — hátha tévedés az egész, hátha visszajön.

— Nem jöhet vissza többé, szegény kis kutyám.

Kutyám? Hát már ennyire voltak? ezt sohasem hittem volna a szende kis Katótól.

— Hát nagyon szerette? — kérdeztem.

— Nagyon. De ugy-e szép temetést rendezünk neki? Eltemetjük a legnagyobb gesztenyefa alá és nem lesz ott más, csak mi ketten. Ugy-e megássa a sirt?

— Szegény Kató, azt hiszem nem lesz elég erőm hozzá.

— Milyen jó, hogy maga is úgy sajnálja. Hiszen olyan szép fehér volt, olyan szépen tudott szolgálni, ha összeszidtam.

— Teringettét Kató, hát kiről beszélt maga?

— Kiről? Hát Vikiről, a kis kutyámról. Komikus szomorúsággal is mégis nagyon boldogan néztem Katóra.

S mikor egy félóra múlva szemérmesen vállamra hajtotta a fejét újra sirni kezdett s ugy mondta:

— Milyen boldogok lettünk volna mi hárman . . .

III.

A táblabíró itt bevégezte a történetét. Felállott, amint minden történet végén szokás. De most már a táborkok sem fojthatta vissza a kíváncsiságát.

— És? . . . kérdezte kíváncsian.

A kegyelmes ur visszafordult a tengerre nézett és szomorúan mondotta:

— És Kató nem lett az enyém, Engem is megsiratott, mint a kutyáját. És talán sokkal jobb így. Akkor ma járásbíró volnék egy kis eldugott fészekben s küzködnék maszatos unokákkal.

Avval ment a szobájába. A többiek utána. Érezték, hogy ők is siratnak valakit, nemcsak a szomorú Kató. Valakit? Az ifjúgukat.

Giró számla Orsztrák Magyar Banknál. Aztán sürgöny cím, telefon cím stb. stb. Vagy például: Mezőgazdasági Aru hitelbank részvénytársaság, cheque számla itt meg ott stb. A börzebetyár aztán akár fedezetül, akár fizetésül kapta a váltót, azt könnyű szerrel leszámítoltatja, összegét felveszi, ezzel szaporítja ugyan a rejtve tartható és meg nem adóztatható jövedelmét és könnyen mozdítható ingóvagyonát, az áldozat pedig esztendőnkön át izzadhat, fáradhat amíg ezt a vagyoni helyzetén támadt nagy hasadékok betömködni képes, ha ugyan még idejekorán észrevette magát és megállani képes a tönkremenésnek sikamlós lejtőjén.

A börzebetyárnak gondja van arra, hogy váltó lejáratokkal áldozatának emlékeztetést összehozza, annyira, hogy ez maga sem képes — ha védelemre gondol — a tényállást tisztázni, a tényállásnak legtöbb esetben büntető törvénybe ütköző részleteit kihámozni, a levelek nagyon óvatosak, a szóbeli nyilatkozatok nagyon szűkszavúak és körmönfontak és roppant utánjárásal lehet csak egyszer-egyszer a büntető törvény paragrafusát a börzebetyár melléne szegezni. — Ekkor pedig, minthogy kezd a helyzet kellemetlen lenni, váltóit értékesíti, pénzeit összeszedi és Brazilián innen meg sem áll, az áldozatok pedig fizethetik a pénzügyintézeteknél elhelyezett váltóikat.

Valóban itt az ideje, hogy pénzügyintézeteink ne egyedül a rideg üzleti szellem, hanem a közérdek által vezéreltetve folytassák a hitelezést. Mert úgy áldás, amúgy pedig átok tapad munkájukra.

Progressiv terhek, progressiv jogok.

Debreczen, augusztus 15.

(—s.) Még benne vagyunk a nyári időszakban, még jó ideig zárva maradnak a parlament kapui — s ime: mégis mily nagy tülekedés folyik a jövő nagy kérdése; a választói jog felett. Sajtóban, társaságokban, politikuskok és nem politikuskok között ez a kérdés van napirenden, kétségtelen bizonyítékul annak, hogy a kérdés iránt a társadalomnak minden rétegében valóságos izgatottsággá fokozódott a nagy érdeklődés.

Annyi bizonyos, hogy a kérdésnek helyes megoldásától függ a jövő Magyarország sorsa. Gazdasági elmaradottságunkból, Ausztriának pénzügyi és politikai nyúgai alul a kérdésnek helyes megoldása fog kiszabadítani, a nyugateurópai szemüvegen át balkáninak látszó közműveltségi állapotunkat általa lehet a kulturának eszményi magaslatára emelni. De viszont a kérdésnek hibás megoldása által mindezeknek az ellenkezőjét: a súlyedést, gazdasági, politikai, közművelődési téren való hanyatlásunkat is előidézhetjük.

Az egyszer kétségtelen, hogy a mai választói jog, úgy, amint az szabályozva van:

tarthatatlan. A jogtalanságoknak kiapadhatatlan forrása. Egy millió kétszáz ezer embernek kiszolgált tizenhét milliót. De még ez is csak papíron van így, mert a választóknak rendszerint csak kétharmada szokott élni választói jogával és így 800,000 választó rendelkezik tizenhét millió sorsa felett. Ez csak a számokbeli igazságtalanság. Hát még mily hajmeresztő igazságtalanságok jönnek elő a cenzusnál! Elmondhatjuk, hogy ez a mai választói jog égető szégyenbélyege egész állami és társadalmi életünknek.

Reformálni kell tehát a választói jogot, még pedig *nemzeti alapon és a közművelődés követelményeinek teljesen megfelelő módon*. Ha e két szempont az új választói jognál nem érvényesül: haladás helyett a súlyedés utjára lép nemzetünk.

Nem habozunk annak kijelentésével, hogy az államügyek intézésénél nem bírhat minden ember — tisztán csak azért, mert embernek született — egyenlő joggal, de viszont kirekeszteni sem lehet abból valakit csak azért, mert ennyi vagy annyi közterhet nem visel. Keresni és megtalálni kell tehát azt a nehézkedési pontot, melyre mint széles és biztos alapra az egész választójogi intézményt felépíteni lehet akként, hogy általa egyrészt az igények lehető széleskörben kielégíthetők, másrészt pedig az állami élet fejlődése biztosítottassék.

Ez a széles és biztos alap csakis szellemi, de lehetőleg csekély szellemi cenzus-hoz köthessék. Ellenben a teherviselési cenzus a legalsó fokon teljesen kiküszöbölendő.

A szellemi cenzus legyen egyszerűen *valamely magyar népiskolának elvégzése*. És azt hisszük, hogy a lehető legcsekélyebb feltétele ez annak, hogy az állampolgár a maga felfogását, politikai meggyőződését az állam ügyeinél, tehát a köznek érdekében felelőssége és szavazatával érvényesíthesse. Csak az tarthat mindezekre igényt, aki az írás-olvasáson és az elemi számtanon felül dióhéjba szorítva ismeri hazájának történetét, szenvedéseit és dicsőségét, sorsa hanyatlásának okait, aki ismeri legalább hazájának földrajzát és gyermeki lelke megfűdött és megerősödött a vallásosságban és isteni félelemben. Mert hiszen az emberi műveltségnek abszolút hiányában az ember még saját szűk életkörében sem képes akként berendezkedni, hogy boldogulhatásának előfeltételeit csak felismerni, annál kevésbé azokat megszerezni, vagy alkalmazni képes volna. Már most lehetetlenség józan tárgyilagos ésszel követelni azt, hogy az emberi műveltségnek elemeit is nélkülöző emberre az állami ügyeknek — habár közvetve való — intézése reabizassék.

Ez legyen tehát a kiindulási pont, melytől eltérésnek csak kivételes esetekben, politikai jogok felfüggesztése alakjában volna helye. Ez alapeszméből kiindulva és ezt az elvet az egész vonalon érvényesítve: alkotmányunkat nemcsak a legüditőbb demokratikus szellem hatná át, hanem általa az alkotmányos jogoknak gyakorlata a nemzeti szellemű nevelés előznie meg, és úgy abba e nemzeti, hazafias szellem is bevitetné. A joggyenlőség elve is lehető széles körben nyerne megvalósulást, mert hiszen az ingyen elemi iskoláztatás következtében ezt a kultur-államban feltétlenül megkövetelhető elemi műveltséget mint az alkotmányos jogok gyakorlásának feltételét mindenki *ingyen* megszerezheti. De e feltételnek eleve kikötése mellett kiszámíthatatlanul sokat nyerne a nemzeti közművelődés. Nemesak fogyna hanem talán végleg el is tűnne az irni-olvasni nem tudóknak nagyszáma, de ezenfelül a nemzeti szellemű népiskola a nemzetiségi vidékeken néhány emberöltőn át a ma oly égető nemzetiségi kérdést gyökerestül elpusztítaná.

E csekély szellemi cenzus által a vá-

lasztók száma a maihoz képest legalább megötszöröződnék. Ebben a nagy számban, tehát a nagy keretben kétségtelenül megvalósítható mindaz, amit a *magasabb fokú közművelődés követelményei* alatt értünk.

Az a választó, akinek szellemi képzettsége az elemi iskola által nyújtható műveltséget jóval felülhaladja, — aki tehát akár-miféle középiskolának, vagy a jövő egységes középiskolájának sikeres elvégzése által az általános emberi műveltséget maguknak megszerezték — még inkább azok, akik egyetemi tanulmányok befejezése által magasabbfokú diplomának tulajdonosai és így — a mai rendszer mellett is — a társadalom praedestinált vezeterei és mozgatói: feltétlenül és jogosan igényt tarthatnak arra, hogy a közérdeknél az ő tudásuk és műveltségük megfelelően érvényesüljön. Mert a közérdek az államügyek nagy tudást, bölcs elölrelátást, ember és tények ismerését követeli. Csakis a tudás, a műveltség képesíti az embert arra, hogy életviszonyait a jövő boldogulás irányában kellőképpen és biztos, erős kézzel megalapozza és berendezze. — Csakis a műveltség és tudás képesíti az embert a jónak és rossznak azonnal való felismerésére, annak kihasználására, ennek elkerülésére.

A tudás és műveltség számára tehát *biztosítani kell a progresszivitást a jogokban, biztosítani kell a tudásnak és műveltségnek, mint az emberi és állami haladás feltételeinek uralmát*. Biztosítani kell nemcsak magáért az eivért, hogy t. i. az okosabbak, a műveltebbek szavának nagyobb nyomatéka legyen, hanem azért is, mert a művelt, a közép és felső iskolai kiképzetést nyert egyén éppen társadalmi közszerepésénél fogva sokkal több terhet visel, mint az, akinek műveltsége csak az elemi iskola elvégzéséig terjed. Több az anyagi terhe akár egyenes, akár közvetett adók alakjában, több és súlyosabb az erkölcsi terhe, mert a közéletben nyilvánosan szerepelvén: súlyos felelősség mellett végez temérdek ingyen munkát éppen a társadalomnak bizalma folytán.

A műveltségnek e követelményeit tehát nem volna célszerű szem elől tévesztetni az új választói jog törvénybe ígatásakor. Ha helyes és igazságos a progressziv teher viselés: akkor nem lehet elvitatni a jogoknak progresszivitását sem.

Más kérdés az, hogy a jogok progresszivitása al kalmaztassék-e a nagyobb anyagi teher viselésénél is, vagy sem? Ugy hisszük, hogy az egyoldalú alkalmazás megelégedést aligha szülne, ellenben nem lehetne kifogást emelni ellene akkor, hogyha a műveltség magasabb fokozatain vétetnék számításba a nagyobb anyagi teher viselés. A kettőt kombinálva lehetne a maga teljes igazságában megvalósítani azt, hogy a terhek progresszivitása ellenében létesüljön a jogoknak progresszivitása!

A balpárt programja.

Politikai hírek.

Budapest, augusztus 14.

(Fővárosi tudósítónktól.) Megírták a lapok, hogy a balpárt az ősszel kiáltványt akar kibocsájtani az ország népéhez.

Lengyel Zoltán erre vonatkozólag a következőket jelentette ki:

— A balpárt nem kiáltványoz, hanem a párt végleges programján dolgozik. Ennek elkészítésével a párt három tagja van megbízva, akik egymással függetlenül dolgoznak. Természetes, hogy elvileg tökéletesen megegyeznek, csak a gazdasági és részletkérdésekre nézve vannak közöttük különbségek. Az egyik megbízott, Babocsay Sándor

Grabéczy fest, mos, tisztít!
Debreczen, Széchenyi-u. 42.

már elkészült munkájával és beküldötte ter-
vét. Amikor a másik két tag is készen lesz,
akkor tanácskozni fogunk Moesary Lajossal
és úgy állapítjuk meg a végleges pro-
grammot.

A másik hír kevésbé jelentőséges, de
furcsa. Eszerint gróf Nákó Sándor fiúmei
kormányzó az ősszel visszalép állásától s
helyébe gróf Batthyány Tivadart nevezik ki.
Régóta emlegetik ezt a változást, de mindig
megcafozták. Nákó azonban most már maga
skar menni a helyéből.

Az állami számvevőszék hónapok óta
az 1907. évi állami zárószámadásokra dol-
gozik s azon van, hogy az egész záró-
számadást ősszel bemutatassa az országgyű-
lésnek.

Az egyházkerület nagy napja.

A ref. püspökválasztás.

19-en lesz a szavazatbontás.

(Saját tudósítónktól.) A tiszán-
tuli református egyházkerületnek
nagy napja lesz 19-en, jövő héten
szerdán. Ekkor lesz ugyanis az
üresen álló püspöki szék betöltésére
az egyházmegyéktől bekívánt sza-
vazatok számbavevése és felbontása
és elbírálása.

Ekkor fog eldőlni, illetve nyil-
vánosságra jutni, hogy az egyház-
kerület egyházainak többsége kit
kiván a nagy egyházi méltóságra,
a debreceni püspöki székbe.

A szavazatbontó bizottság szer-
dán délelőtt 9 órakor a debreceni
főiskola kis tanácstermében ül össze.
A bizottság tudvalavően még a
püspökválasztást elrendelő juliusi
közgyűlés küldte ki gróf Degenfeld
József főgondnok és Sütő Kálmán
esperes elnöklete alatt a következő
tagokkal: Görömbey Péter, Biki
Károly, Kiss Albert, Balogh Fe-
renc, Szele György, Kiss Ferenc,
Tisza István gróf, Domahidy Ele-
mér, Könyves Tóth Kálmán, Rásó
Gyula, Simonffy Imre és Luby Géza.
Jegyző Sass Béla.

A szavazatbontó bizottság az
egyházkerülettől a további intéz-
kedések megtételére is meg van bízva
és ha a szavazatok esetleg az egyes
jelöltek között egyformán oszlaná-
nak meg, az esetekben a pótválasz-
tást is elrendeli. Erre nézve a kö-
vetkező egyházkerületi határozat
intézkedik:

Megbízta e bizottságot közgyű-
lésünk azzal is, hogy ha az első
szavazás sikertelen lenne, elrendelje
és elbírálja a másodszori szavazást
is és pedig akképen, hogy a meg-
választott püspök őszi rendes köz-
gyűlésünk alkalmával már beiktat-
ható legyen.

A választásnak szerdán nyilv-
ánosságra kerülő eredménye iránt
országszerte nagy érdeklődés nyil-
vánul meg.

Szenzációs fordulat a homok- kerti rablógyilkosok ügyében.

A nyomozás eredménye.

Erősödik a gyanu.

A kir. tabla helybenhagyta a
letartóztatást.

Még mindenkinek élénk emlékezetében
van az a szenzációs bűntény, amelynek a
részletei csak most kerülnek ki megdöbbentő
bizonyítékok alapján napfényre. A homok-
kerti rablógyilkosok ügyében a nyomozás
ismét szenzációs bizonyítékokat hozott. —
Egyre jobban és jobban erősödik a gyanu,
amely egy sötét lelkű házaspárt terhel
iszonyu sulyával.

Régóta folytatja már a nyomozást a
rejtélyes és titokzatos ügyben a csendőrség
most már a királyi ügyészséggel karöltve. —
Oly titokzatos és oly rejtélyes e bűnténynek
minden fordulata, mozzanata, hogy valóság-
gal megdöbbentő a gondolkodót.

Az iszonyu gyanu alapján a nyomozás
eredményeképp egy sötét sir nyílt meg, hogy
rémes vádat emeljen elporladt lakójával a
tettesek szörnyű bűne ellen. A csendes siri
lakó azonban nem mondhatott már semmit.
Magaival vitte rémes titkát az örök enyészet
házába. Hiába hívta elő a tudomány min-
den erejének a természet örök erőt, nem
lehet lenyugózni. Nem lehet kényeztetni
mely titkainak az elárulására.

Igy történt ez a Kozák György rémes
eseténél is. Ő már hiába jött elporladva is
iszonyu tanúságot tenni, a tudomány éles
szeme nem volt elég erős, hogy észrevegye
a lecsukott ajkak szörnyű beszédjét. Nem
tudott semmit sem kiolvasni a sir borzalmas
titkaiból.

Az emberi tudomány, a bűnösöket ül-
dőző földi igazságszolgáltatás nem nyugodott
meg ebben. A modern bűnügyi nemzis vas-
következetességgel fűzte össze a bizonyítékok
hosszu sorát egy nagy iszonyu vádba.

A királyi ügyészség most szerkesztette
meg a vádiratot, amely az új bizonyítékok
egész sorával alátámasztja a borzalmas bűn-
tény minden fázisát.

Valóban az egész eset minden iszonyu-
sága mellett is érdekes, sőt regényes. — Az
előre kiesztelt rejtetes gyilkosság, a férjes
asszony és urának rejtetes cselszövése a
gazdag szerető ellen, a hamisított végrende-
let: mind-mind szörnyű bonyolultá teszik az
ügyet.

A sir néma lakójának borzasztó tanu-
sága, az exhumálás faklyafényénél, az éjféli
boncolás a kórház halottas szobájában, az
éjjeli elfogatás adják meg a szörnyű esetnek
a regényes oldalát.

A nyomozás.

A rejtélyes ügyben ugyszólván a gyil-
kosság óta nyomoznak. A kósza hír ugyanis
mindjárt susogni kezdett a Kozák György
halála után. A nyomozást tehát a legnagyobb
utokban folytattak mindaddig, míg az elszórt
okok közelebb és közelebb nem jöttek egy-
máshoz. Ekkor azután letartóztatták a ho-
mokkerti rablógyilkosokat, az exhumálást
pedig elrendelték és azonnal foganatosí-
tották.

Az exhumálás azonban nem vezetett
pozitív eredményre. A hulla ugyanis már
több mint egy éve porladozott a sir olében.
Nem lehetett tehát rajta teljes bizonyosság-
gal megállapítani az erőszak nyomait.

Ha az exhumálást közvetlen a halál-
eset után ejtették volna meg, feltétlenül
eredményre vezetett volna.

Igy azonban az emberi elme vaskövet-
kezetességű logikájának kellett győzedelmes-

kedni az elszórt bizonyítékok és gyanuokok
laza kapcsolata felett.

Most már nem tapogatóznak tovább a
rejtélyes rablógyilkosság ügyében. Most már
a tények beszélnek — egy esztendő hosszú
munkájának az eredményei.

Hamisított végrendelet.

A legfőbb pozitív bizonyítékok egyike
a rablógyilkosok ellen az a levél, melyet
mintegy végrendeletszerűleg találtak a Kozák
György hullájának a zsebében.

A végrendelet a legszebben emlékezik
meg a gyilkos szeretőről és férjéről. Elso-
rolja, hogy mily sok jóban részesítették
mindvégig (!). Hogyan gondoskodtak hosszú
betegségének az ideje alatt. Vagyónának
legnagyobb részét reájok hagyja tehát, roko-
nainak csak egy kis részt juttat.

Szó van továbbá a rablógyilkosok kis
fiáról, akinek szintén jelentékeny összeget
hagyományoz és akiről a legnagyobb szeretet
hangján beszél.

A végrendeletéről kiderült, hogy nagy
ravaszossággal előállított hamisítvány. A rabló-
gyilkos asszonynak a kezeirása. Megtaláltak
ugyanis néhány sor irást a Kozák György
saját kezétől, szakértői kézbe adták és mind-
járt kiderült, hogy a végrendeletet nem ő
írta.

Tehát ki írta akkor? Kiderült a nyomo-
zás során, hogy ez is a rablógyilkos asszony-
tól származik.

A gyilkosság reggelén sokan látták,
meg a tetteseket, amint Kozák György há-
zából szállították el az értékesebb tárgyakat.
Tehát ki rabolták azonnal. Mindazonáltal
oly ügyesen tudták palástolni a dolgot, hogy
kezdetben senki sem mert őköt vádolni.
Csak sugtak-bugtak, de a hatóság figyelmét
nem vonták rá az esetre, amely pedig meg-
lenetős könnyelműséggel járt el.

Döntő bizonyítékok.

A királyi ügyészség tehát már kész
munkával lépett fel, amikor a vádiratot meg-
szerkesztette. Csupán vaskövetkezetességű
láncolatban kellett az indokokat folytatni,
hogy a tettesek teljesen belekerüljenek a
esévébe.

A meghamisított végrendelet, a lakás-
kifosztásához még hozzájárultak a régi bizo-
nyítékok is. A lakás ugyanis be volt zárva,
de a kulcsát nem találták sehol. A rabló-
gyilkosok a gyilkosság elkövetése után el-
dugták valahová.

A legfőbb bizonyítékot azonban csak
legújabbán derítette ki a nyomozás. Kiderült
ugyanis, hogy a rablógyilkos férjének a
nadrágszíja, amelyre az áldozat fel volt
akasztva, úgy volt összebogozva és mester-
ségesen a nyakára erőszakolva, hogy azt ő
saját magának nem tehetne volna meg.

Az öngyilkosság ténye tehát ki van
zárva.

A bizonyítékok megdöbbentő sulya
alatt a vádlottak egészen leroskadtak. Való-
szinűleg magukba szállnak és töredelmes
beismeréssel fognak könnyíteni lelkiismeret-
tükhöz.

A királyi tábla a minap tárgyalta az
ügyüket. Mindenben helybehagyta a vádta-
nás határozatát. A homokkerti rablógyilko-
sok tehát a börtönben fogják várni szörnyű
tettük következményeit, amennyire már a
földi igazságszolgáltatás megtorolhat ily
szörnyű bűnt.

Menyasszonyi és esküvői selyem

bluz és ruhákra, minden árban, minden árban, mindig a legújabb fekete, fehér és színes
„HENNEBERG-SELYEM” 75 krtól 11 ftt 35 krig mként. Bérn. már elvámolva ház-
hoz szállítva. Minta postafordultával.

Az 1908-as nagy divat

a dusesse messaline továbbá ajánlom
Radium, Lonisicume, Taftsifon, dusesse, Crèpe
de Chine, Eolienne, Voile, mirtus-selyem,
damaszt, brokát, gaze, Moire, Schott, Chiné,
Pékin stb. Megrendelések bármely nyelven
intézendők Seiden Fabrik HENNEBERG.
ZÜRICH, a német császárné udv. szállítója,

Mihálycsics György ünneplése.

A stoláci hős.

(Saját tudósítónktól.) A Budapesten állomásozó 32. gyalogezred egykori bajtársai most ünnepelték meg a boszniai hadjárat harminc éves évfordulóját. A hadjáratban résztvett a 32. gyalogezred is és különösen a stoláci vár felszabadításában tüntette ki magát.

Az évfordulati ünnepek keretében az egykori bajtársak meleg ünneplésben részesítették Mihálycsics György ezredest, a debreczeni honvédezdred jelenlegi parancsnokát, aki széles körökben a stoláci hős neve alatt ismeretes.

Mihálycsics karrierje ugyanis egyenesen a boszniai hadjáratához fűződik. Az ezredes mint egyszerű altiszt szolgált az okkupáció idején és ő volt az, aki a stoláci várba bezártak szorongatott helyzetéről életének veszélyeztetésével értesítette a Mosztaban táborozó ezredet. Alruhában szökött ki a várból és így sikerült az ellenség sorain keresztül lopódnia. A hős katonát a hadjárat után a Terézánumban képeztették ki és gyorsan haladt felfelé a katonai ranglétrán, úgy, hogy ma már ezredes és a király nemrég a debreczeni honvédezdred parancsnokává nevezte ki.

Mihálycsics természetesen most az elsők között vett részt a jubileumi ünnepélyen, mely Budapesten zajlott le. A bátor s vitéz katonát az egykori bajtársak lelkesen ünnepezték és az ünnepi lakomán számos pohárköszöntőbe elevenítették fel vitézségeinek epizódjait. Mihálycsics az ünnepélyről tegnap érkezett vissza Debreczenbe.

Debreceni kongresszus eredménye.

A pénzügyintézetek országos nyugdíjintézete.

Az alapítási tervzet.

(Saját tudósítónktól.) Tudvalevően a pénzügyintézetek tisztviselői pümpösödő országos kongresszust tartottak Debreczenben. A kongresszus legközelebbi célja országos nyugdíjintézet alakulása és szervezése volt.

Régi óhajta volt ez a pénzügyintézetek tisztviselőinek, amely a kongresszus révén egy csapásra megvalósult. A kongresszus által az alakításra kiküldött bizottság már el is készítette az alapítási terveit, mely a következők:

A pénzügyintézetek tisztviselői Debreczenben megtartott országos kongresszusa önálló pénzügyintézet nyugdíjintézmény létesítését határozta el. Alólirottak a nyugdíjügy rendezésére kiküldött bizottság tagjai az önálló nyugdíjintézményt szervezeti alapon fektetve óhajtuk megvalósítani. Evégből „Pénzügyintézetek Országos Nyugdíjintézete m. sz.” céggel határozatlan időre társaság alapítását tervezzük.

Miután a kereskedelmi törvény a biztosító szövetkezetekre 200 ezer korona biztosítéki alapot ír elő, ezen alapot alapítványi részjegyek jegyzése által szerezzük be. — Ezen részjegyek kétszáz korona névértékűek, névre szólók.

Az aláírók kötelesek az általuk jegyzett részjegyek névértékének 50 százalékát a jegyzéskor a Magyar Pénzügyintézetek Központi Hitelbankjánál (Budapest, V., Arany János-utca 24.) lefizetni. — A részjegyek az üzleti tiszta jövedelemből legfeljebb 5 százalékkal kamatoztatnak.

Az aláírási iven jegyzett részjegyek árának hátralékos 50 százalékát az aluljegyzett alapítók felhívására köteles lesz az aláíró 14 nap alatt a fent jelzett befizetési helyről lefizetni. A részjegybirtokosok csak az álta-

luk jegyzett összeg erejéig kötelezhetők a befizetésre és a jegyzett részjegyek összegén túl nem felelősek.

A részjegyek jegyzésének bezárólagos határideje 1908 nov. 15.

Bizosra reméljük, hogy a hazai pénzügyintézetek aldozatkészsége a nyugdíjintézménynek ezen alapon való létrejöttét és ezzel a tisztviselők helyzetének javítását lehetővé fogja tenni.

Az alapítók: Dr. Berényi Pál s. k. felső ker. iskolai tanár, Czira Endre s. k. a debreceni Forgalmi bank részvénytársaság főkönyvelője, Csizmadia Sándor s. k. a jászvidéki takarékpénztár részvénytársaság Jász-kisér, főkönyvelője, Fisch Lajos s. k. a debreceni Általános takarékpénztár részvénytársaság ügyvezető igazgatója, Fényes Manó s. k., a Bihar megyei takarékpénztár részvénytársaság Nagyváradi, pénztárnoka, Gál Antal s. k. a Monor kerületi hitelbank részvénytársaság főkönyvelője, Glüeksmann Miksa s. k., a Krassói tkp. Lugos, jelzálogosztályának vezetője, Hajduczy József s. k., a Dávai takarékpénztár részvénytársaság vezérigazgatója, dr. Hantos Elemér s. k., a Magyarországi Pénzügyintézetek Országos Szövetsége ügyvezető főtitkára, Kozma Ferenc s. k., a Délmagyarországi gazdasági bank Temesvár, főtitkára, Nánássy Andor s. k., a Szabolcs megyei takarékpénztár Nagykálló, ügyvezető igazgatója, Szabó Albert s. k., a Beregszászi hitelintézet vezérigazgatója, Szász János s. k., a Magyar Ieszámítoló- és pénzügyintézetek tisztviselője.

Hármas villámcsapás.

Halottak és sebesültek.

Az érsemjéni borzalmas szerencsétlenségről újabbán a következő részleteket jelentik:

Tegnapelőtt Fráter Béla szőlőbirtokán érkenézi munkások dolgoztak. Délután négy órakor abba kellett hagyniok a munkát, mert óriási vihar tört ki. A munkások a borházba menekültek, Majda János, Sándor József és Stetán Demeter pedig a borház tornácán húzódtak meg. A nagy viharban egyszerre vakító fény cikázott meg s rá földrendítő dörgés következett. A villám háromszor csapott a borházba, mely azonnal lángba borult.

A borházból rémülten futottak ki az emberek a szabadba. A tornácán üldögélő emberek azonban mozdulatlan maradtak. Majda Jánoshoz erre odakiáltott az édes anyja:

— Kelj fel hamar János fiam, mert ég a pajta.

De a három ember nyitott szemmel, mozdulatlanul tovább ült az égő ház tornácán. A többi munkás is odafutott erre hozzájuk s csak ekkor látta, hogy a villám mind a három társukat megölte. A borházban is maradt három munkás, aki súlyos égési sebeket szenvedett.

A három halottal szemben az ajtó mellett állott egy munkás, de ennek az ijedségen kívül nem esett baja.

A szerencsétlenség híre óriási pánikot keltett a vidéken. Szivertrendítő jelenetek közt folyt le a halottak hazaszállítása.

Érkenébe érve a szekereket három fiatal asszony rohanta meg, karjukon kis gyermekekkel, akik ebben a pillanatban tudták még, hogy özvegyek lettek. A megyében gyűjtés indult meg részükre.

Az Egyetértés zászlóavatása.

800 dalos Debreczenben.

Fényes ünnepek.

(Saját tudósítónktól.) Fényes ünnepek fognak vasárnap lezajlani Debreczenben. A Máv. gépjavitó műhely kebelében fenálló Egyetértés dal- és zeneegylet tartja zászlóavatását. A zászlóavatás a dalok lesz imponáns ünnepe. A társdalárdák az ország minden részéből Debreczenbe gyülekeznek vasárnapra, hogy részvételükkel emeljék, előmozdítsák az Egyetértés ünnepének fényét. Előre átnátólag legkevesebb 800 idegen dalos jön Debreczenbe, kiket szombaton a pályaudvaron az Egyetértés ünnepélyes fogadtatásban részesít. Este a Dréher söresarnokban ismerkedési estély lesz és ugyanekkor a zenészek szerenádát adnak Uhtarik Bélánának, a zászlóanyának és a nagyszámu védnököknek.

Vasárnap lesz a zászló felavatása a városháza udvarán, melyet e célra valóságos átvarázsoltak. Az udvaron ugyanis hatalmas, díszes sátrat állítottak fel, melyet nemzeti színű zászlók, a magyar cimereket a vasutasok jelvénye, a szárnyas kerék díszít.

E díszes sátor alatt fog lezajlani a délelőtti ünnepély, melynek sorrendje a következők:

1. Délelőtt 9 órakor a testületek és küldöttségek gyülekezése a Méliusz-téren. 2. Fél 10 órakor a zászlóanya és koszorúspárok megérkezése után ünnepélyes felvonulás a Kossuth-, Batthyány-, Verbőczy-, Deák Ferenc- és Piac-utcán át a városházához. 3. Zászlóavatási ünnepély a városháza feldíszített udvarán és a szögek beverése. 4. Délben 1 órakor díszbéd az Arany Bika vendéglőben, ugyanott a kisteremben a szögek folytatólagos beverése.

Délután négy órakor a városi színházban dal- és zenaverseny lesz, melyben az összes dalárdák részt fognak venni.

Este 8 órakor táncvigalom a nagyerdei Dobos vendéglőben. Ugyanitt szünóra alatt a versenydíjak kiosztása.

Tegnap reggel érkezett meg a zászlóanya, Uhtarik Béláné külföldi üdüléséből, hogy részt vegyen az ünnepélyen. A figyelmes rendezőség nem mulasztotta el, hogy már az érkezéskor tisztelgetésnek és üdvözlésnek kifejezést adjon.

Az első osztályú váróteremben a dal-egylet számos tagu küldöttsége fogadta a zászlóanyát, kit az üdvözlő beszéd után hatalmas virág csokorral leptek meg.

A zászlóavatás iránt városszerte nagy érdeklődés nyilvánul meg, aminek egyik kifejezője az is, hogy nagyon sok házat fellobogóztak ez alkalomra.

Hírek.

A mai ünnep miatt — melyen a nyomdák munkaszünetet tartanak — lapunk legközelebbi száma kedden reggel jelenik meg.

— **Vasárnapi istentiszteletek.** Vasárnap a ref. templomokban az istentiszteletek sorrendje a következők: A Nagytemplomban predikál Szarka Boldizsár s. lelkész, a Kistemplomban K. Tóth Kálmán lelkész, a Kossuth-utcai templomban Dicsőfi József lelkész, az Ispótytemplomban Szele György lelkész, a Csapókerthben Kovács János népiskolai felügyelő, a Homokkerthben Sárközy Lajos a kollégium új szeniora, a Városi szegényházban Hajdu Zsigmond püspöki titkár. — A róm. kath. templomban az isten-

Az üzletátalakítás befejeztével az **olcsó kézimunkavásár megkezdődött**

KRAUSZ GYULA

kézimunka és rövidáru üzletében, DEBRECZEN, Kosuth-utca 15. szám. o o o o o o

tisztelet a következő sorrendben tartatnak: Reggel 6 órákor csendes mise, 7 órákor csendes mise, 8 órákor egyik kegyesrenditanár, 9 órákor az ünnepi nagymisét Gróf Ferenc prépost, plébános végzi segédlettel, utána szent beszéd, fél 12 szent mise. Délután 3 órákor Iytánia, utána rózsafüzér, 5 órákor Szent József társulatának hónapos ájtatossága szent beszéd és Iytániával. — Az ágostai hitv. evang. templomban vasárnap délelőtt 10 órákor az istentiszteletet Hudák János segédlelkész végzi.

— **Nagyboldogasszony napja.** Ma, augusztus 15-én, Nagyboldogasszony napján a róm. kath. templomban az isteni tisztetétek a következő sorrendben tartatnak: Reggel 6 órákor csendes sz. mise; 7 órákor csendes sz. misét; 8 órákor egyik kegyesrendi tanár csendes sz. misét mond; 9 órákor az ünnepi nagymisét Gróf Ferenc plébános végzi segédlettel; utána szent beszéd; fél 11-kor csendes sz. mise; fél 12-kor csendes sz. mise. Délután 3 órákor Iytánia; utána rózsafüzér.

— **A király születésnapja.** Vettük a következő meghívást: Ó császári és apostoli királyi Felsőlegye legmagasabb születésének évfordulója alkalmából 1908. évi augusztus hó 18-án, kedden délelőtt 10 órákor a Deák Ferenc-utcai izraelita templomban hálaadó istentisztelet fog tartatni, melyre az izr. hitk. tagok tisztelettel meghivatnak. Az ünnepély sorrendje: 1. Ma tovu. 2. 21. és 61. zsoltár éneklése. 3. Ünnepi beszéd. 4. Ima a királyért. 5. Hanószén t'suo. 6. Hymnus.

— **Harczerű gyakorlatok.** A helybeli honvéd gyalogezred szokott helyén f. hó 21—22—24-én harczerű lövő gyakorlatokat fog tartani.

— **Toronyzene a kistemplom bástyafokán.** Az „Egyetériés“ dal- és zeneegylet vasárnapi zászló avatási ünnepségét igen szép mozzanattal vezette be. A zenekar tegnap este a Kistemplom bástyafokán toronyzenét tartott. — A főteret már a kori esti órákban óriási közönség lepte el, mely gyönyörködve hallgatta a magasból hangzó szebbnél-szebb zeneszámokat. A toronyzene általában nagyon szépen sikerült.

— **Eljegyzések.** A debreceni állami anyakönyvi hivatalban a múlt héten eljegyzést kötöttek: Tóth Mihály Nagy Máriával, Dobozi Sándor Tarsai Máriával, Macha Alajos Zitahi Bertával, Rancbauer János Ungvári Rózával, Loncer Áron Gajdos Annával, Menyasszonyi kelegyek, valamint női divatárak legjobb minőségben, szívből áron beszerzhetők Szépe Lajos üzletében Kosuth-utca 6.

— **A hadsereg bakkanos és szíjgyártó szükségleteinek részletes leírása,** pályázati hirdetménye a debreceni kereskedelmi és iparkamarának megküldött, ahol az betekinthező. A pályázati határidő szept. 27-én jár le.

— **A zenekedvelők társaságának közgyűlése.** Tegnap számunkban jeleztük, hogy városunkban egy hatalmas kulturális egylet van alakulóban. Ez egyesület a legbiztosabb előjelek között alakult meg tegnap délután a kereskedelmi iskola dísztermében. A közgyűlésen tapasztalt rendkívüli érdeklődés biztos jele annak, hogy városunk intelligens közönsége nagy számban fog sorakozni a zenekedvelők társasága által kibontott zászló alá. A gyűlést P. Nagy Zoltán főiskolai tanár nyitotta meg és röviden ismertette az egyesület céljait. Majd Márk Endre ügyvédi kamarai elnök korelnöksége alatt nagy lelkesedéssel megválasztotta az egyesület elnökét Wessprémy Zoltán főispán személyében, aki a három tagu kül-

döttség felkérésére a tisztséget elfogadta. A teljes három óra hosszúra tartó gyűlésen dr. Tüdös Kálmán, dr. Széll Kálmán, dr. Láng Sándor, Kuti Zsigmond, dr. Brunner Lajos, dr. Szilágyi Imre, Zöldy János és Nádas Alajos felszólalásai után az alapszabályokat végleg megállapították. — A taggyűlés a jövő héten veszi kezdetét. E hó 25-én tartandó közgyűlés a további fontos teendőkre várnak elintézésre. A jegyzőkönyv-hitelesítői kijelölése után az egyesület tagjai azzal a biztató reménnyel távoztak, hogy egy nagy jövőjű intézmény alapkövét tették le. Előtte tájékoztatásul megjegyezzük még, hogy a tagsági díj évi 15 korban állapított meg.

— **A debreceni kir. Bábaképezdeben** az 1908—09 tanév téli tanfolyamra 1908. szeptember hó 1-én kezdődik. Beiratkozás augusztus 15-től. A felvételhez szükséges okmányok: születési-, erkölcsi-, orvosi bizonyítvány, férjeseknél házassági bizonyítvány és a férj beleegyezése is.

— **Házasság kötéseik.** A debreceni állami anyakönyvi hivatalban a hét folyamán házasságot kötöttek: Saurbrun Rudolf Diker Reginéval, Kis Sándor Molnár Máriával, Czitrom Mózes Klein Irmával, Tökés István Csinovecz Erzsébettel.

— **Ruzsinszky Ilona Debrecenben.** Evekkel ezelőtt a Tiszay és Komjáthy-rezsinek alatt volt koloratur primadonnája a debreceni színháznak Ruzsinszky Ilona, a kinek gyönyörűen csengő, szingazdag hangja hangja szinte páratlanul áll a magyar színészetben. A komoly művészet kedvelői s megértői nagyon jól tudjuk, hogy szebb hangja, mint a Ruzsinszkyé, magyar énekesnőnek nincsen. — Most négy estére sikerült a művésznőt megnyerni Sarkady Vilmosnak a Bika szállodai mulató igazgatójának. Ruzsinszky Ilona egész külön álló szerepet foglal el az orfeum programjában kiválóan művészi műsorával. — Vasárnap este fog először fellépni bizonyára zsufolt nézőtér előtt.

— **Véres verekedés egy kávéházban.** A Csapó-utca felső részének egyik kávéházában az éjszaka vérfolyt, amely egy iparoslegény garázdálkodásának lett a következménye. A véres eset éjfél utáni fél két ókor történt. A kávéházban a többek között egy Veres József nevű gépészség is mulatott. Felkettőre már jócskán felütnött a garatra és garázdálkodni kezdett. — Kártyát kért és a kávéházban levőket felszólította, hogy üljenek le vele kártyázni. Természetesen mindenki vonakodott az ittas iparoslegénnyel egy asztalhoz ülni, amiért ő garázdálkodni kezdett. Döntött-borított mindent, ami csak a kszé ügyébe került. Majd pedig azokra támadt, akik elutasították maguktól. Így rátámadt Róth Kálmán Csapó-utca 56. szám alatt lakó cukrászra és agyba-főbe verte és többször arcul ütötte. A kávéház személyzete végre lefogta a dühöngő legényt és átadta a rendőrnek, aki bekísérte. A bűnügyi oszályon folytatni akarta garázdálkodásait, azonban ott csakhamar elejét vették hősökésének és lakat alá helyezték. Veres Sándor hajdubadházi lakosnak adta ki magát Békfalvy József ügyeletes rendőrbiztosnak, azonban később megjelent egy rokona, aki megőfalta Veres Sándor bevallását. A garázdálkodó iparoslegény ellen a rendőrség eljárást indított.

— **Elfizetett ezreszek.** A debreceni rendőrséghez az éjszaka a nagyváradi rendőrségtől hosszu tartalmu távirat érkezett, a melyben furesa ügyben kérnek nyomozást.

A távirat röviden így szól: Ma, 13-án délelőtt kilenc és tíz óra között egy magas termetű, negyven-negyvenöt éves kupec kinézésű ember, aki szürkésbarna ruhát viselt és kezében botja s sárga kékításkája volt, a nagyváradi vasúti pénztárnál egy darab ezer koronás bankjegy felváltását kérte. A pénztáros felváltotta az ezer koronást és néhány perc múlva észrevette, hogy az ezer koronáért egy csomag, száz darab huszkoronást adott az idegennek. A rendőrség keresi az ismeretlen szerencsését.

— **Betörő leány.** Panillák János hajdudorogi lakos lakásába betört Orosz Mária tizenöt éves leány és a szekrényben nagyobb összegű pénzt ellopt és megszökött. A hajdudorogi csendőrség elfogta a betörő leányt, aki ellen a debreceni kir. ügyészség folytatja a vizsgálatot.

— **Véresre vert szomszéd.** Hajdudorogon Abri Gábor sármunkás egy kapavél véresre verte Zámbo András lakószomszédját, aki nagyon súlyos sérüléseket szenvedett. Zámbo Andrást a debreceni kórházban gyógykezelik.

— **A szoboszlói katasztrófa.** A szoboszlói rémes vasúti katasztrófában a máv. üzletvezetőség a maga részéről befejezte a vizsgálatot, melynek iratait tegnap áttette a vizsgálóbírósághoz. — A üzletvezetőség vizsgálata azt állapította meg, hogy a katasztrófaért kizárólag a két leartóztatott váltó őrt terheli a felelősség. Ennek dacára a vizsgálóbíróság más irányban is folytatja a vizsgálatot.

— **A bizalom a gyógyulásnak egy fontos előfeltétele.** A villamosságmal való gyógyítás sikerei mindenütt bizalmat keltek az idegbajosok körében s ma már általánosan elterjedt a tudat, hogy a villamos gyógy mód a modern orvosi tudománynak egyik legfontosabb kiegészítő része. Lényeges kérdés azonban az, hol, mikor és miképpen kell alkalmazni megámadott idegrendszer vagy szervezet gyógyítására a villamoságot. Erre a kérdésre kimerítő s tanulságos választ ad az ingyen könyv, melynek címe „Értekezés a villamos gyógy módról“ s melyet kívánatra zárt borítékban ingyen és bérmentve küld meg bárkinek az Elektró Vitalizer Orvosi Rendelő Intézet Budapest, Károly-körút 2. félemelet 50. sz.

— **Az új szessadó törvény** folytán úgy mint minden szesz ára, a világhírű Bázay sóborszesz ára is drágább lesz már szeptember hó 1-étől kezdődőleg. Azért mindenki saját érdekében cselekszik, ha szükségletét még e hó folyamán, szeptember elseje előtt szerzi be. A Bázay sóborszesz — mint ismeretes — mindenütt kapható.

— **Egy szegény asszonynak.** Egy szegény, nagybeteg özvegy asszony, Szána Györgyné számára, ki nyomorék kis leányával teljes elhagyatottságban nyomorog, tegnap Nagy Balla György ur egy koronát küldött. Rendelteségi helyére juttattuk. További adakozásokat lapunk szerkesztősége elfogad és továbbit.

— **Rendőri hírek.** Balog András fuvaros ismeretlen tettes ellen tett feljelentést, aki csizmaszárából 180 koronáját ellopt. Egy árpádtéri koromában mulatott, arra, hogy mi történt vele már nem emlékszik. — Döbsödi Istvánné, Nyil-utca 72. szám alatt lakó napszámosnétől ismeretlen besurranó tolvaj 40 korona pénzt ellopt az almáriumból. — A rendőrség keresi a tetteseket.

— **Tegnap halottak.** A tegnapi nap folyamán a helybeli állami anyakönyvi hivatalba a következő haláleseteket jelentették be: Özv. Katona Lászlóné ref. 78 éves, Tamás Lajos ref. 1 hónapos, özv. Vedres Istvánné ref. 88 éves, Iván János r. k. 1 hónapos. — Temetkezéseket legelőnyösebben vállal, úgy egyszerű, mint díszes rendezésben Dankó M. utoda Dankó Béla temetkezési intézete.

Finom sollingeni zsebkések, ollók, borotvák, borotváló készülékek és uti kellékek a legolcsóbban Mentze Henrik áruházában kaphatók, Kossuth-utca 4. szám.

Chewreaux és Box-bőr

NŐI CIPŐK

Magas szárral.

Párja:

10 K.
15 K.

Kizárólag

Mandel Lipót

cégnél.

A rétsági haramiák.

Hogy fogták el őket.

Küzdelen a rendőrökkel.

A tetcheni rendőrség a vác-rétsági tettesek elfogatásáról ma részletes jelentést küldött a főkapitányságnak. A három letartóztatott egyén *Orlics* György vodoliesi szüleiésű, 40 éves, mázoló, *Marovics* Markó 26 éves, horvátországi születésű pályamunkás és *Grodics* Miját ogulini születésű pályamunkás. Az ottani rendőrség, aki hatóság elleni erőszak büntette miatt indította meg mind a három tettes ellen a bünvádi eljárást, az összes iratokat áttette az ottani kerületi bírósághoz.

A tetcheni rendőrségnek feltűnt a három horvátul beszélő ember, akik végig járták az üzleteket és vendéglőket s mindenütt új öt koronásokkal fizettek. Pénzhamisítónak gondolták őket s állandóan rendőrökkel figyeltették. Augusztus 10-én este a tettesek betértek a *Bebok-féle* vendéglőbe. A figyelő rendőrök *Stancsik* András és *Bibek* Agost a vendéglőbe belépett 3 tettest egy asztalnál ülve, egy társukat pedig külön egy asztalnál találták. Igazolásra szólítva őket, *Otlis* és *Marovics* munkakönyveket mutattak és kijelentették, hogy a kolechani cementgyárban kerestek munkát, de nem kaptak s most haza akarnak utazni Horvátországba. Erősen tiltakoztak előállítatásuk ellen s a rendőröket ellökve az utcára menekültek. Az utcán valóságos harc keletkezett a rendőrök és a tettesek között. *Orlics* *Bicsék* rendőrt, *Marovics* *Stancsikot* fejbe vágta és fojtogatni kezdte.

A rendőrök úgy menekülhettek a fojtogatás elől, hogy a rablók kezébe haraptak, s így is csak két vasutas segítségével tudták előállítani őket. *Grodics* és a negyedik társuk elmenekült. *Grodicsot* később a *Ropitz*-felé vezető országon fogták el éppen akkor amikor a vasuti állomás felé tartott. A negyedik tettes elmenekült. Ez egy negyven év körüli, nagyon erős, zömök testalkatú himlőhelyes, sötét bajuszu férfi.

Olicsnál 8157 korona 29 fillért, aranyórát, három arany gyűrűt, egy nickel órát, egy revolvert és egy 1426 koronáról szóló takarékpénztári könyvet találtak. *Maróvits*nál 4206 korona készpénzt, ezüst óra, arany lánc, 2 arany gyűrű volt. *Grodics*nál 3454 koronát, ezüst órát, arany láncot, 2 arany

gyűrűt és egy töltött revolvert találtak. Volt még náluk két utazó táská. Az egyikben 690 korona, a másikban 434 korona volt. A negyedik tettes menekülés közben 545 koronát eldobott magától. Az elszórt pénz 5 koronásokból állott. Mind a három letartóztatott azt mondta, hogy a náluk talált pénz megtakarított pénzük.

Pángermán katonai hivatalnok.

Izgatás a magyar nyelv ellen.

Pápáról táviratozzák: A vidéki német lakosság mindaddig a legjobb békességben élt a magyarsággal. Válaszfal köztük nem volt, sőt a németiség minden hazafias mozgalmából kivette a maga részét. Az ideai hadgyakorlatok alkalmából egy közös hadseregbeli katonai hivatalnok, az Ugodban állomásozó 5. tábori tüzérezred egy állatorvosa vállalkozott arra, hogy a lakosság között uralkodó békét megbontsa.

Egyenruhában bejárta a szomszédos német községeket, a többi között Béb, Némettevel, Jákó községeket és érintkezésbe lépve a lakossággal, izgatott a magyar nyelv ellen, azt mondván: Ne tőrjék, hogy gyermekeiket magyarul oktassák, hagyják el a templomot, ha a pap magyarul prédikál, dobják ki a magyar koresmárost a faluból és több más ily hangzású beszédekkel becsmérelte a magyarságot.

Még ezzel sem érte be, hanem az itt tartózkodása alatt szerzett tapasztalatairól hazug cikkeket írt a Temesvárott megjelenő *Deutsch-Ungarischer Volksfreund* című pangerman lapba.

A cikkben elferdített módon írja le az itteni németiség helyzetét és biztatja őket, hogy csatlakozzanak a pángermán mozgalomhoz. Azt a lapszámot, amelyben a cikk megjelent 20-25 példányban megküldötte a községbeli sváb gazdák részére. A esőti postahivatalnak feltűnt a szokatlan lappeldányok megérkezése és miután tudomással bírt az állatorvos agitációjáról, összefüggést látott felforgatni az állatorvos viselkedése és a német lappeldányok között.

A hivatal főnöke elolvasott egy lapszámot és a példányokat a benne foglalt hazug és a tényállást elferdítő cikke miatt nem kézbesítette, hanem beküldötte a budapesti postaiszolgálat részére.

Néhány lappeldány más postán a gazdák kezébe került és ezek feljelentették az esetet az ugodi csendőrségnél, amely megindította a nyomozást és ennek eredményét közölte egy az illető katonai hivatalnok ezredparancsnokságával, de bejelentette egyszer mind a főszozolgabírói hivatalnak is. A bejelentés alapján *Körmendy Béla* pápai tiszteletbeli főszozolgabíró vissont az alispánvak tett jelentést s intézkedést kért, hogy az állatorvos hazafiatlan üzelmeit meggátolják. A lakosság nagy érdeklődéssel várja a hatóság intézkedéseit.

Távirat és telefon.

Az orosz cár Bécsben.

Berlin, augusztus 14. Pétervárról jelentik a „Berliner Tagblatt”-nak: Vilmos császár és a cár találkozósa időpontjának megállapítása végett jelenleg tárgyalások vannak folyamatban. — Ezeket a tárgyalásokat ugyan még nem fejezték be, de máris meglehetősen biztosnak látszik, hogy találkozás meg fog történni. A cárnak az a szándéka, hogy *Ferenc József* királyt is meglátogtja Bécsbe avégből, hogy az osztrák császárnak hatvan éves jubileuma alkalmából személyesen gratuláljon. Ezt a látogatást fogja Vilmos császárnak a cárral való találkozósa megelőzni. — A bécsi

látogatás azonban ebben az évben nem fog megtörténni. Ez évben nem megy a cár az olasz vizekre sem. A látogatások jövő tavaszára maradnak.

A meggyilkolt duma-képviselő pöre.

Pétervár, augusztus 14. Annak a pörnek a tárgyalását, melyet *Herzenstein* tanár az első duma tagjának a meggyilkolása miatt indítottak, tegnap újból megkezdették, miután *Potovnevit* a gyilkosságban való bűnrészesség miatt sokáig hiába keresték, önként jelentkezett a bíróságnál. *Polovnev* kijelentette a bíróság előtt, hogy neki nem volt része *Herzenstein* meggyilkolásában. A gyilkosság az igaz orosz férfiak szövetsége moszkvai csoportjának a műve.

Szmrecsányi püspök temetése.

Nagyvárad, augusztus 14. Ma temették el óriási pompával és nagy részvétellel *Szmrecsányi* püspök földi maradványait. A beszentelést *Samasa József* egri érsek végezte. A gyászszertartások hosszú sora után a püspök tetemeit *Sáros-Darócra* szállították a családi sirboltjába.

Felrobbant magyar léghajó.

London, augusztus 14. Az itteni kiállításon nagy szerencsétlenség történt. Egy magyar léghajós léphajója felrobbant. A robbanásnak tömérdek áldozata van, amelyek közül kettő már hallott.

A nagyszerb összeesküvés.

Budapest, augusztus 14. A nagyszerb árulás részletei még csak most kezdenek kibontakozni, a kompromittáltak nagy számával. Alapos a feltevés, hogy az árulás és *karlócai* patriarcha választás között a legbensőbb összefüggés létezett.

A szerb királygyilkosság titka a „Nemzeti Múzeumban”.

Budapest, augusztus 15. A dúsgazdag *Brankó* szerb főúr, aki tanuja volt *Sándor* király és *Draga* királynő meggyilkolásának, a gyilkosságra vonatkozó értékes ereklyéket adnt a „Nemzeti Múzeum”-nak. A lepecsételt csomag 45 okmányt tartalmaz, de felbontani csak *Péter király halála után szabad*, mivel kompromittáló adatokat tartalmaz *Péter királynak* a trónért folytatott versengéséről.

A berlini egyetem és a nők.

Berlin, augusztus 14. Frankfurtból jelentik, hogy az egyetemi tanács a kormánynak azt a javaslatát, hogy a nők beiratkozását az egyetem összes fakultásain engedje meg, visszautasította.

Uj kormányozható léghajó.

Berlin, augusztus 14. *Bartewal* őrnagy kormányozható léghajója óriási sikert aratott. Felszállt és a nagy szélvihar ellenében is egész *Köpenickig* repült. A léghajó szakemberek állítása szerint nagy lépéssel viszi előre a kormányozhatóság problémáját.

Az új Törökország.

London, augusztus 14. A *Daily-Mail* jelenti *Konstantinápolyból*: Az egység és haladás ifjú török bizottsága ma fontos nyilatkozatot adott ki, mely fenyegetést foglal magában a külföldiek ellen arra az esetre, ha a hatalmak *Törökország* belügyeibe beleavatkoznak. A bizottság kijelenti, hogy a hatal-

mak esetleges beavatkozása felkelést volna maga után, abban az esetben a török területen élő idegenek élete veszélyben forogna. Ezért pedig a felelősség az interveniáló hatalmakat terhelné. A bizottság e proklamációja diplomáciai körökben nagyon rossz benyomást tett.

Honáruló nagynémet katonatiszt.

Pápa, augusztus 15. Schmidt József, a tűzoltótestület nemzeti agitátor ellen megindították a vizsgálatot. Egyelőre a katonai parancsnokságnak adták át, ahol fogságra vették. Schmidt egy temesvári német lapban harcolt a magyarság ellen. Azt hirdette, hogy a németek nagy jövőnek néznek elé Magyarországon — ha lesz vezérök. Egyesülniök kell tehát, ezt kívánja létérdékek. A nemzetiségi izgatónak általános a felháborogás.

NYILT-TÉR.

Serravallo

Vasas Kina-bora.

A bécsi 1906. évi egészségügyi kiállításon
államdíjat és aranvérméret nyert.

Erősítőszert gyöngéledők, vérszegények és lábzők részére. Étvágygerjesztő, idegerősítő, vérjavító szer. — Kiválóan jóízű.

Több mint 5000 orvosi elismerő nyilatkozata
Kapható:

J. Serravallo-nál

1229 Triesz-Barcola.

A gyógyszerárakban 1/2 lit. ü. 2 kor. 60 fill.
1 lit. ü. 4 kor. 80 fill.

KALOGÉN
BRÁZAY SÓSBORSZESZ
FOGKRÉMA LEGJOBB

NESTLÉ
GYERMEK LISZTJE
csecsemők, lábbadozók,
gyomor-bajosok részére.
A legjobb alpesi tejet tartalmazza.
Gyermekpolástról ismert feltételeket ingyen küld: NESTLÉ
Bécs I. Biberstrasse 11.

SANATOGÉN

megbecsülhetetlen erősítő és frissítő szer mindazoknak, akik rosszul érzik magukat vagy bágyadtságról panaszkodtak, de különösen idegesek és gyengéknek.

Több mint 7600 orvos által fényesen ajánlva. Kapható gyógyszárak és droguériákban. Hálalratokat bérmentve és ingyen küld BAUER Cie Berlin S. W. 48.

Kerületi képviselőt

keres, gazdasági gépeinek árusítására a

Nicholson gépgyár
részv.-társ.

BUDAPESTEN, VI., Váci-ut
17. szám.

Jön! Jön!

Wilson és Wollner

Nagy amerikai

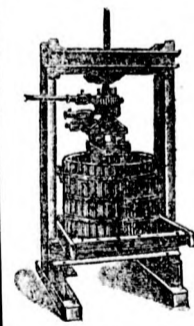
Cirkusz

Európában legnagyobb ilyenmü vállalat. Megnyitó előadás **augusztus 18. kedden** a vásártéren, díszes berendezésű cirkuszában. **50 művész. Nagy balett. Saját zenekar.** Ilyen dúst tartalmu és elsőrendű világatrakciókból álló társulat még nem volt Debreczenben.

Saját villamos világítás.

Amerikai sátor, melyben 1600 személy elfér s 5 óra alatt felállítatik. — Bővebbet a napi falragaszok. — Tisztelettel az Igazgatóság.

Szőlőtermelők

a kedvező termés kilátás alapján megengedhetik az idén maguknak a legtekintélyesebb szab. 3 erőátviteli acélsavaru és acélkeretű

„URSUS“

borsajtó beszerzését. Képes árlapot szállószeti és pincészeti felszerelésekről ingyen és bérmentve küld:

Tóth Gyula Debrecen

Tavaszi és őszi vetések trágyázásához

szuperfoszfátot

és minden egyéb

mütrágyafélét

elismert kitéző minőségben legolcsóbban szállít

Horváth Gusztáv

Debreczen, Teleki-utca 79-ik szám.

Bankegyesület

részvénytársaság

Debreczen, Piac-utca 72. szám alatt. Foglakozik a banküzlet összes ágazataival.

Leszámitol váltókat, utalványokat, nyilt tételeket stb.

Törlesztéses vagy kamatozó kölcsönt nyújt bekebelezés mellett földbirtokokra és házakra.

Előleget ad értékpapírokra, árukra stb.

Átvesz tőzsdei megbízásokat.

Elfogad betéteket könyvecskékre, folyó (chek) számlára, pénztárjegyekre és

Vállalkozik minden egyéb banküzlet kötésére.

Az Igazgatóság.

Legnagyobb méretű gépek! Készítők

DREZDNI MOTORGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁGI
egyik legrégebb és legnagyobb
MOTORGYÁR

szállítja az elismert

- legtekintélyesebb
- leggyorsabb
- legszilárdabb
- Járó
- legtekintélyesebb és legolcsóbb
- üzemi

Szivógáz-
Benzin-
Gáz-
Nyersolaj-
Acetylen-
Motorokat és lokomobilokat

Vezérképviselőt és raktár: **Gellért Ignác és Tsa**
Budapest, Teréz-körút 41. — Telefon szám: 12-91

Ügynökök, akik szabóknál vagy privetve, vát vevőknél be vannak vállalatoknál vagy más irányban terjedelmes ismeretséggel bírnak, egy gazdagon felszerelt összesfajta **posztó és szövete**kből álló mintagyűjtemény által nagy keresetre tehetnek szert. Ajánlatok a bizonyítványokkal e lap kiadóhivatalába küldendők „Tuch Exporhaus” jeligére.

Finom és durva

korpát

vaggon számra f. év augusztustól 1909 májusi átvételre legolcsóbban szállít

Horváth Gusztáv

Teleki-utca 79. szám.

Német szóra

fogad gyer-
o mekeket o

BUCHALLA ERVIN

tanító Szomolnokon
Szepes vármegyében.

Telefon 210.

Telefon 210.

Földes Sándor

elektrotechnikai vállalata

Debreczen nagytrafik udvar.

Legelőban és szakszerűen készít vil-
lamos villágítási- erőátviteli berendezé-
seket, házi és magán telefonok, villany-
csengők berendezését és évi jókarban
tartását, valamint minden e szak-
mába vágó legkomplikáltabb munkát.

Találmányok és fogalmak

Keresünk folyton jó és szabadalommal védhető
találmányokat átvenni és értékesíteni azonnali magas
készpénz fizetéssel vagy nyereségrészesedéssel az
egész szabadalom tartósága alatt

Találmányok melyek még nem állnak hivatalos
védelem alatt, általunk eszközöltetnek, illetve meg-
keresztetnek.

Ugyisint minden szabadalomjogos és szab-
adalomműszaki ügyekben költségmentesen adunk fel-
világosítást.

Ajánlatok intézendők: Patentanwälte Ingenieur
Krug und Professor Aquilar Basel (Schweiz) Freie-
stasse 32.

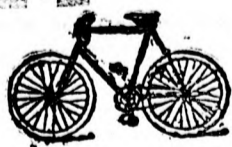
Szabadalmi hivatal találmányok és szabadalmak
eszközlése és értékesítésére az összes országokban.
A kérdések duplaportóval látandók el.

Okulárium

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 15.
félemeleten. Wien, I. Kärtnerstrasse 39.
Megfelelő szemüvegek ingyenes orvosi
rendelés naponta 9 órától 7-ig Márkus
dr. vezetése alatt. Szemüvegek és orr-
csipetők 3 koronától feljebb. Színházi
és távcsövek minden kivitelben dus vá-
lasztékban.

Zeis-Trieder látcsövek.

Kerékpár, varrógép,
gramafon, villamos-

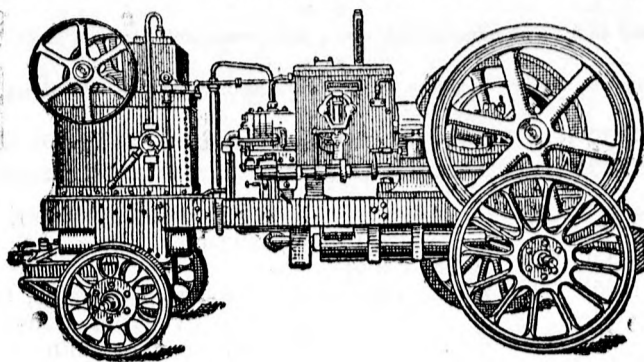
sági cikkek és mindennemű alkatrészek
állandó raktára. Nagy választék lemez-ujdon-
ságokban. Elvállalunk villamos felszereléseket,
mindennemű mechanikai készülékek javítását,
vas- és fémestergályozást, zománcolást, nicke-
lezést és az összes e szakmába vágó mun-
kákat szakszerűen és pontosan készítjük.

Geller és Németh
Debreczen,
Hatvan-utca 8. szám.

Eredeti „OTTO“ benzin motorok cséplési célra.

Saját műhely!
IX. Mester-utca
81. szám alatt.

Saját műhely!
IX. Mester-utca
31. szám alatt.

továbbá benzin-, petrolin-, légszesz és szivógáz motorok faszén, antracit és koksztüze-
lésre 1—1500 lóerőig LANGEN és WOLF motorgyár BUDAPEST VI., Váci-körút 59.

FAZEKAS IMRE

Villamos-világítás és Erőátviteli Vállalata az
Egyesült Villamossági és Képgyár R. T. kép-
viselője. Iroda Debreczen, Piac-utca 77. szám
(az udvarban). — Telefon szám 567.

Elvállal Villamos Világítási berende-
zéseket, lakások, üzletek és egyéb
helyiségek részére a legszolidabb ki-
vitelben erőátviteli motorberendezése-
ket. Nyomdák, műhelyek, szivattyúk
stb. meghajtására a leghasznosabb ki-
vitelben, Telefon és szobacsengő berendezéseket.

Szállít mindennemű szerelési anyagot, csilá-
rokat, dynamó-gépeket, motorokat, műszereket.
iv- és izzólámpákat dr. Just Wolfram lámpákat,
Tervek és költségvetés díjtalan.

Éladó

6 hold majorsági föld

épületekkel felerészben faj-
szóllóval beültetve közel a
városhoz. — Értekezhetni:
Vályi Nagy Gusztáv ügy-
véddel Csapó-utca 22. szám.

Mütrágya!

Foszfor, légeny- és káli trágák!
Szárított fekáli és szárított ser-
téstrágya! *Elsőrendű szőlő-
trágák* waggonszámra leg-
jutányosabban megrendelhető.

Klár Andor

bank- és áruüzletében

Debreczen,
Miklós-utca 23. sz.

Ugyanott köszén mész, wag-
gonszámra 1—3 évre, kötésre
vásárolható.

Bankosztály!

Törlesztéses, kötvény és
váltókölesönöket folyósít.

A modern gyógyszerek között, melyet az orvos leginkább rendel az
idegerősítő MUIRACITHIN

első helyen áll. Az **idegbeteg** képezik ma az orvosi működés főpontját. Különösen
időelőtti gyöngye szervezetük, vagy **idegbeteg** nem hagyhatják figyelmen kívül. Az
időelőtti idegesség, a túlmunkásság, kiesapongás stb. következménye és
betegséget teszi az egész testet. Ezért aztán a csekély rosszulletnek, mint **étvágytalanság**
feledékenység, reszketés, féltelenség, izgatottság stb. állandó kísérői az időelőtti ideggyön-
geségnek. Ne mulassza el tehát senki ily esetben orvosi kezelés alá vetni magát ideje-
korán s az orvos, mint említettük a „Muiracithin“-ben egy kiváló gyógyszert fog aján-
lani. Olvassa el az orvosi véleményeket, melyek kívánatra ingyen és bérmentve meg-
küldetnek. Orvosi rendelvényre minden gyógytárban kapható.

Vezérképviselő Ausztria—Magyarország részére: **Hirschen-Apotheke, Wien VII. West-
bahnstrasse 19.** — Gyár: **Handelsgesellschaft Noris Zahn & Co., Berlin O. 40. Neu
Friedrichstrasse 48.**

GLEICHENBERG klimatikus GYÓGYHELY.

(STEIERORSZAG.)

Nyári évad: **Május 15-től okt. 1-ig.** — Félalpin jellegű kedvezőbb klimatikus viszonyok.

Gyógyjavulatok: Légzőszervek (hurut, asthma, emphysema), szivizom betegségei,
idegbajok, rekonvaleszcencia. — **Gyógyszerek:** Inhalációs és pneumotherapia, szén-
savas fürdők, hidegvizgyógyintézet, gyógy-gymnastika, napfürdők stb.

Gyógyforrások: Konstantin, Emma-forrás Johanniskut, Klausenforrás.
— **Gazdagon illusztrált prospektusokat küld, lakás- és kocsikról gondoskodik** —
a FÜRDŐIGAZGATÓSÁG.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Dija: 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fillér, vastagabb betűkkel szedett szó 6 fillér.

Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg beiktatodik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Ajánlat.

Ondódon a Verébdűlőben 36 hold föld tanyával, azonnal kiadó, értekezhetni Piac-utca 17.

Kézimunkák készítését a legegyszerűbbtől legdiszesebb kivitelig, distingvált izléssel, nagyon mérsékelt díjazásért készítik. Cimem megmondja a kiadóhivatal.

Mindennemű férfi és női kalapok tisztítását a legdivatosabb forma szerint és a legszébb kivitelben a legjutányosabb árak szerint készíti özv. Kiss Gáborné utóda BORZA ISTVÁN kalapos fiúlete Debrecen, Főpiac, (Stenozinger ház). Öllinderek azonnal vasaltatnak.

Kossuth-utcán óriás telkű nagy jövedelmű szép ház eladó. Cim a kiadóban.

Álló íróasztal, továbbá copirprés és egy nagy íróasztal sürgősen megvételre kerestetik. Lorántffy-utca 13. szám alatt.

Jókarban lévő szőlős és taposókádat megveszek. Szabó István Egymalom-u. 4.

Hegedű órákat adok koronájával. Cim a kiadóban.

Figyelem!

Figyelem!

Villamos villágítást, erőátvitelt, telefonok, villámhárítók, villamososongók berendezését, javítását, évi jókarban tartását ugy helyben, mint vidéken a legjutányosabban eszközöl

FÖLDVÁRI L.

debreceni első elektrotechnikai gyár villamos szerelési vállalat KOSSUTH-UTCA 1. szám. (Az udvarban). Villamos felszerelési cikkek, műszerek, kerékpárok és alkatrészei legolcsóbb bevásárlási forrása. — Képes árjegyzék ingyen. Telefon: 168. szám. Nálam megrendelt villamos villágítás és erőátvitelnél, csatlakozó vezeték is rendezek be. Tanuló felvétetik.

14—16 éves

! kifutó fiúk havi fizetéssel felvétetnek a kiadóhivatalban: Arany János-utca 2-ik szám, (Hungária kávéház). !

Egy nőtény kanári 4 koronáért eladó. Honvéd-utca 29. sz. a.

Cimbalom pedálos, teljesen új, gazdagon diszitve, gyönyörű hanggal, melynek értéke 500 korona, most minden áron azonnal eladó. Darabos-utca 57.

Fényképező gép 18—18. nagyság, teljesen új, 3 dupla kazettával, Zeus auastigmattal és hozzá való teljes felszereléssel jutányosan eladó Burgondia-utca 3. szám.

Két szép nagy utcai szoba, folyosóval garcon lakásnak kiadó, Teleki-u. 79.

16 katasztrális hold irtott föld a Nagy Cserén eladó. Bővebbet a kiadóban.

Kereslet.

Egy lakatos tanuló fizetéssel felvétetik, Csillag-utca 25. szám alatt.

Ügyes és szolid varrólányok felvétetnek Vanger Sándor és társánál Battyányi-u. 11.

Teljes ellátást lakással keresek rendes jóravaló izr. családnál 10 éves fiúnak, ne távol a főrealiskolához. Ajánlatokat kérek Héber Adolf Tiszaszentimre.

MOLLITERGIN,

A bőr ápolása kötelesség az egészség érdekében s erre legalkalmasa szer a

mely megőrzi a bőr (az arc- és kézbőrnek) üdeségét, hamvasságát, rózsaszínből játszó fehérségét. Megszünteti a kérvörösséget. Az eldurvult, kirepedezett és szélkífújta arcot vagy kezét, a legrövidebb idő alatt fehérré s puhává tesz! Poudert alá is igen ajánlható! Hatása gyors és biztos! Mint bőrápoló szer páratlan! Teljesen fémentes és ártalmatlan! Egy üveg MOLLITERGIN ára 1 K. Készítő helye s főraktára Mihalevits Jenő gyógyszerháza a „Kigyó“-hoz Debrecenben, Főpiac 31. sz. alatt, a Városházzal szemben.

Villamos-világítási és erőátviteli berendezések,

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelemmel

a Ganz-féle Villamossági R. T. debreceni építésvezetősege

(Piac-utca 72. sz.) által készítettnek.

Szakszertű felvilágosítással, tervezetekkel és költségvetéssel bárkinek **díjtalanul** szolgál. Villágítótestek, csillárok és szerelvények **dua választéka** Telefon szám: 568. 1063

DONOGÁN és SOMOSSY

Debrecen,

*** Kistemplombazár. ***

Menyasszonyi kelengye, szőnyeg- és divatáruház.

Fürdő köpenyek, Uszó ruhák, Gyapju és Pelüsch, utazó Plárdek

nagy raktára!!

Az

Ott Károly utóda

cég áruháza

Kossuth-utca 2. (városháza alatt)

feloszlik.

A raktáron levő

Csipke, női gallérok

és

nyakkendők rendkívül olcsó árért

lesznek elárusítva.

9

Elegáns façon!

Heti gyártás 15000 pár.

Kitűnő hírnevünket

szolid alapelveinknek

köszönhetjük.

CIPŐÁRUKINKAT

Honi ipar.

Kivonat árjegyzékünk egyes cikkelből.

Legnagyobb választék!

1200 munkás és hivatalnok.

Honi ipar.

Férfi cugos cipő, erős bőrből	frt. 3.30
Férfi füzös cipő, kitűnő Box-bőrből	„ 4.50
Férfi füzös cipő, valódi Box-Calf-ból, kedvelt sétánycipő	„ 5.75
Férfi füzös cipő, legfinomabb Chevreauxból, igen könnyű, Goodyear varrott	„ 6.—
Férfi füzös félcipő, finom Chevreauxból, Goodyear varrott, elegáns kivitelű	„ 5.50
Férfi gombos cipő, 1-a Chevreauxból, nagyon elegáns, Goodyear varrott	„ 7.—
Férfi hegymászó cipő, legjobb Box-Calfból, American Style	„ 7.50

Legnagyobb választék fél-, házi- és gyermekcipőkben. Kizárólag magyar gyártmány.

Különlegesség „Goodyear Welt” árukban.

A jelenkor elismert legjobb minősége.

Női félcipő, erős bőrből, mindennapi használatra	frt. 2.30
Női füzös félcipő, fekete Chevreauxból, nagyon elegáns	„ 3.50
Női füzös cipő, fekete Box-bőrből, igen szolid kidolgozású	„ 4.—
Női füzös cipő, 1-a Box-Calf-ból, nagyon elegáns, Goodyear varrott	„ 5.50
Női gombos cipő, legfin. Chevreauxból, Goodyear varrott, elegáns façon	„ 6.—
Női félcipő, legjobb amerikai, sötétbarna Chevreauxból, Goodyear varrott, legfinomabb kivitelű	„ 5.50

Legnagyobb választék fél-, házi- és gyermekcipőkben. Kizárólag magyar gyártmány.

„TURUL” cipőgyár r.-t. debreceni főraktára Piac-u 48.

Pontosság! Saját érdekében hirdessen kizárólag **LEOPOLD GYULA** hirdetés iradája által Budapest, Erzsébet-körút 41. 200 napra Budapesti központi hivatal

GARVENS-SZIVATTYUK
rendkívül olcsók,
csak elsőrendű minőség.
Kérjen határozottan:
Garvens-szivattyut
Garvens-művek, WIEN XX/2.
Levelezés magyarul és németül. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Tyukszemet, bőrkeményedést azonnal eltávolít a Kaiser-féle
TYUKSZEMHALÁL
ára 70 fillér.
A legjobb és legerősebb sósorszesz az
ERŐ SÓSORSZESZ
ára 2 K, 1 K és 30 fillér.
Postán szállítja utánvét mellett a
"KOSMOS" vágészeti és kozmetikai laboratorium.
GYÖR, BAROSS-UT.

Csorgó-konzervek
BARTA-féle erdei gyümölcskonzervek, iszák, szörpök, gomba-, hús- és fűszél-konzervek, nemes borovicskák, legkiválóbb minőségben szállít — előkelőbb fűszerezés közvetítésével is a
BÉLHURUT
(hasmenés), gyomorgörcs legjobb gyógyszere a BARTA-féle fokete gyógygyógyó, kapható gyógyszerüzletekben, 6 üveget 8 k-ért bérmentve szállít közvetítésével is a
Felkai Konzervgyár, Barta József
Felka (Szepesmegye). — Kérjen árjegyzéket!

VÉRSEGENYSÉG, ÉTVAGYTALANSÁG, IDEGESBŐ
gyógyítására a leghatásosabb készítmény a **KRIEGER-féle TOKAJI CHINA-VASBOR.**
Rendkívül kellemes ízű, erősít, tisztítja a vért.
Kis üveg ára 8-20 kor. Nagy üveg 6 kor. Kapható gyógyszerüzletekben.
Postán küldi: **KORONA-GYÓGYSZERTÁR** Budapest, Kálvin-tér.

PLATSCHKEK VILMOS
ellamert legolcsóbb, legerősebb
FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruház
Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).
RIVOLI fényképezési és festészeti műtermében
BUDAPEST, VII., RÁKÓZI-ÚT 30.
készülnek csak elsőrendű művészeti kivitelben fényképnagyítások, aquarell- és olajfestmények. Másolások selyemre, bársonyra, fára, elefántcsontra stb. Bross, függelék, tü stb. apró üvegfestményekkel. Porcellánba égetett fényképek sírkövekre stb. Miről küldjek ingyen és bérmentve árjegyzéket?

DIGESTOL GLÜCK
Borosa 2 kor.
Postai szék címén: "FÉHÉR GALAMB" gyógyszerár Budapest, HUNGÁRIA-KÖRÚT 93
Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában.

Meglepő haladás!
FICHTENIN
a legkiválóbb, szabadalmilag védett szer, mely mindenféle férget a lakásban ép úgy, mint mindenemű berregést, vér- és levélterítést és egyéb kert- és veteményben kártékony állatkákat és azok petéit azonnal megöli.
Legmegbizhatóbb védőszer szunyog és darázs ellen. Használati utasítás szerint való eljárás mellett biztosítjuk a feltétlen eredményt.
Veszerképviselőik Magyarország részére:
DIAMANT és VADAS
Budapest, VII., Damjanich-u. 36. — Telefon 21-51.

BOGDÁNY
szerencsése páratlan!
Vásároljunk osztály-sorsjegyet csakis
BOGDÁNY S.
fovarosi sorsjegyiroda r.-t.-nál
BUDAPEST, KÁRÓLY KÖRÚT 20.

Dr. KOVÁCS
KÉZPASZTÁJA
6 nap alatt biztosan hat.
Tégelye K 1-20
Dr. KOVÁCS gyógyszerár Budapest, Gyár-utca 17.
„Toilett-títkok“ ingyen.

Ha fáj a feje használjon azonnal
Beretvás - MIGRAIN - pasztillát,
mely 5 perc alatt minden fejfájást megszüntet.
1 doboz 1 kor. 20 fillér. — Minden gyógyszerárban és drogeriában kapható.
Főraktár: **BERETVÁS TAMÁS** gyógyszerár Budapest, Rákóczi-utca 2.
Ingyen postai szállítás 3 doboz rendelésnél.

PARIS SZÁLLODA
Szállodás: Simon Pál
Budapest, VI., Váci-körút 25. sz.
100 szoba 2-20 K-ig feljebb, kábelvilágítással és villanyvilágítással együtt. Fürdőszobák, kávéház, étterem. Világos, nyugodt, magállohely az óceán pályaudvarok és hajók felé.

Melyik vendéglőben étkezik Budapesten?
Schuller Kaszinó-éttermében
VI., ANDRÁSSY-UT 39. sz.
Elsőrendű konyha! Naponta zene-estély!

Dr. KOVÁCS J.
homopátiás rendelő-intézet
itt áll betegségekben szenvedők számára
Budapest, Váci-körút 18. sz.

KATZER
szőrművelés és szőrműgyártás világon el vannak terjedve.
Első és legnagyobb molnyár ellen védő részv.-társ.

Gazdaközönség szives figyelwébe!
Ajánlom a Selypi cukorgyár **Kincsem**
erőtakarmány-át
lovak, szarvasmarhák, tejelő állatok, sertések, juhok és baromfiak takarmányozására, megrendelhető:
Horváth Gusztáv
vezérképviselő DEBRECEN, Teleky-utca 79. sz.

Eladó
egy db POLKE-féle 4 lóerejű légszesz-motor teljes felszereléssel együtt. — Értekezheti Debreczen sz. kir. város könyvnyomdájában, ahol a motor üzemben megtekinthető.

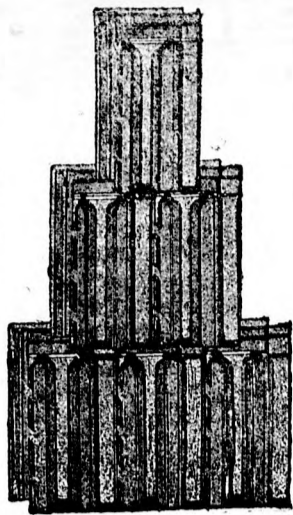
Akar szép, akár esős idő.
Ma és mindennap
modern mozi
Az „ANGOL KIRÁLYNÉ“ szálloda kert-helyiségben, a világhírű Edison R. társaságtól, első rendű cigányzenével.
Kezdeté este 9 órakor. Beléptidij nincs.
Legkellemesebb szórakozó hely családok részére. — Kitűnő ételek, italok és kiszolgálattól gondoskodva lesz. — Kiváló tisztelettel
Kaszás János tulajdonos.

Több millió korona
20-30-40-50-65 évi törlesztésre **olcsó kamat** mellett kiadatik.
Földbirtokra, házra és kezessegre.
Kölcsönök már 500 koronától kezdve folyósíthatók. Nagy kamatu kölcsönök **olcsó** kamatu kölcsönre konvertáltak.
Bárkinek szivesen ad felvilágosítást
Hartstein-Banküzlet
Debreczen,
Piac-utca 83. szám. — Telefon 392.

Pártoljuk a hazai fürdőket!
BÁRTFA GYÓGYFÜRDŐ
Posta-, távirat- és vasutállomás. Interurban telefon.
Idény: Május hó 15-től szeptember közepe, esetleg végéig
Elsőrangú kárpáti gyógy-üdülő és fürdő-hely 6000 hold fenyes erdővel
Egényes sós savanyúvizek. Ivó és fürdő gyógy-mód. Az „Orvos“ forrás egyenértékű a gleichenbergi, seltersi forrásokkal; az Erzsébet királyné forrás a spaai, schwalbachi franszbadi forrásokkal vetekedő hatalmas vasforrás; a töltő- és főforrás említett két forrás közt átmenetet képeznek. 3 ásványfürdő 2 vizgyógyintézet. Szénsavas vasas (acél) fürdők és fürdők fenyőlevél- és vasláp hozzátétellel telt szénasfürdők. Viz-, tej-, savó-, kefirfürdő, massage, stb. Nagy szállodák, szép nyaralók, részint konyhával. Piac naponta. Több elsőrendű étkező, kávéház, cukrázda. Nagyszerű „Erzsébet királyné gy. gyház“ olvasó-, társalgó- és zongoratermekkel.
Rendelő orvosok: Hivatalos fürdőorvos Hintz Henrik dr., kir. tanácsos, a közegészségi tanács tagja; továbbá Blumenfeld Ármán dr., Kanarik J. dr., Szőrényi Tivadar dr., Grossmann Dezső dr., Győri Ilona dr., Oziriusz Dezső dr., kir. tanácsos, Patek Jenő dr. — Gyógyjavulatok: Női nemi bajok, vér-szegénység és sápkór, a légzőszervek, gyomor- és bélhurutos bántalmak, kimerülések, gyöngeségek, idegbetegségek, szervi- és ideges szívbetegségek, görvél-angolkór, utókúra gyanánt a karlsbadi, marienbadi, halli, lipiki fürdők használata után. Lawn-tenisz pályák, kirándulóhelyek, 45 km. erdei sétaut, stb. Penzió elő- és utóidényben 8 korona, főtudényben 12 korona naponta fürdővel együtt. Fölvilágosítással és kimerítő illusztrált prospektussal szolgál
a fürdő igazgatósága.

BOHN M. és TÁRSAI

NAGYKIKINDA és ZSOMBOLYA.

Nagykikindai gyártmány.
Bohn-féle szab. biztonsági átfedőcserép 272. szám.

Legrégibb, legnagyobb és legjobb telep e szakmában Ausztria-Magyarországban

Bohn-féle téglagyárak

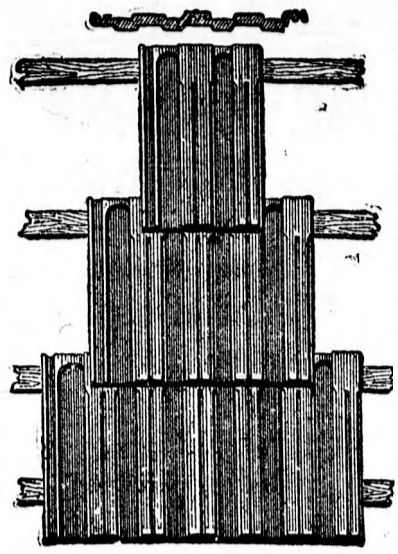
Nagykikindán és Zsombolyán. — Alapított 1864. Legelőkelőbb referenciák.

50 millió évi gyártás

a cs. és kir. szab. BOHN-féle biztonsági átfedő cserépekből. VASOXYD természetes vörös színben vagy kátrányozva. GYATMÁNYOK: Bohn-féle szabadalmazott biztonsági átfedőcserépek.

Legolcsóbb, legszebb tetőzet.

Képes árjegyzék és minták kívánatra ingyen és bérmentve.

Zsombolyai gyártmány. Szab. biztonsági préselt átfedő cserép 253. szám.

Rakterület

Keresünk ásványolaj beraktározására egy körülbelül 150—200 m² nagyságu rakterületet a vasúti pályatest, vagy a vasúti állomás valamelyik esonkavágánya mellett, de lehetőleg közelében; a rakterület lehet esetleg bármelyik iparvágány mellett is. A rakterülethez vezető utuak kocsival is feltétlenül jól járhatónak kell lennie. Ajánlatokat kérünk „állandó” jelige alatt e lap kiadóhivatalába.

Uj cserépkályhagyár Beregszászban.

Van szerencsém a mélyen tisztelt vevőközönségnek ezennel becses tudomására hozni, miszerint Beregszászban a vasúti állomás szomszédságában egy a mai kor igényeinek minden tekintetben megfelelő, mintaszerű berendezésű

agyagáru- és cserépkályha-gyárát

alapítottam s azt üzembe helyezve rendeltetésének már át is adtam.

Gyáramat a legújabb rendszerű gépekkel szereltem fel s kipróbált szakértő munkásokat alkalmaztam; s amennyiben a legjobb s legalmasabb nyers anyagok is rendelkezésemre állanak, minden feltételt megvan arra nézve hogy bármely ilyenmü kül- vagy belföldi számottevő vállalattal eredményesen versenyezhessem.

Foglalkozom mindennemű cserépkályhák, kandallók, kandallós kályhák, takaréktűzhelyek, falburkolatok és fürdőkádak stb. készítésével a legegyszerűbb s legdíszesebb kivitelben s igyekezni fogok az árak tekintetében is, a m. t. vevőközönség igényeinek a lehetőséghez képest eleget tenni.

Régi cserépkályhák átrakását, javítását vagy tisztítását is elvállalom jutányos árak mellett s az általam teljesített munkákért szavatosságot válllok.

Kérem ennél fogva, miszerint engem nagybecsű bizalmával megtisztelve, szolgálataimat minél gyakrabban igénybe venni méltóztassék.

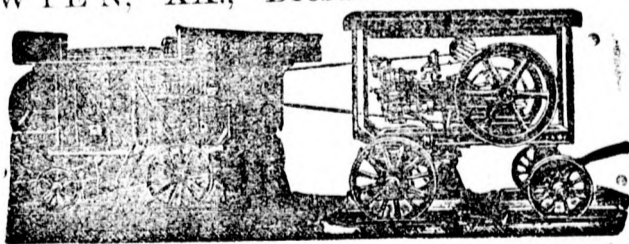
Mintakönyvemet és árjegyzékemet kívánatra bérmentve küldöm meg és költségvetéssel is készségesen szolgállok.

Kiváló tisztelettel

Markovits József.

OSERS és BAUER

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 18.
WIEN, XX., Dresdnerstrasse 81—83.

Benzin-lokomotivok

Benzin-motorok, szivógáz-motorok.

A jelenkor legelőkelőbb üzemereje. Üzemköltség óráronként 2—3 fillér. Több száz telep üzemben. Kedvező fizetési feltételek. Elsőrendű, szolid gyártmány. Árjegyzékkel és költségve éssel díjmentesen szolgálunk. Az utóbbi időben a következőknek szállítottunk gépeket: Schlosz János és Társai, Szász-Vasszós 8 HP, Papp János szerelvény, Papp János Iháro-Berény 8 HP, Nagy J. Tsa Boglár 6 HP, Takács Imre malomtulajdonos Pászto 75 HP szivógáz-telep, Stenger Vilmos Nagy-Topolovecz 50 HP és még számos nagy urad.

BUZIÁSI PHÖNIX

ÁSVÁNYVIZ

Kitünő hatásu vese- és hólyagbajoknál.

Szénsavdus, kellemes, savanykás ízű, vasmentesített.

✿ **RENDKIVÜL ÜDÍTŐ ASZTALI VIZ.** ✿
Üdit, gyógyít. Orvosilag ajánlva.

Ivógyógmódrá használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykö- és fővényképződésnél, a légutak és a kiválasztószervek hurutos bántalmainál kitünő hatásának bizonyult. — Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség: **Muschong buzai gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdőn.**
Debreceni főraktár **Grünberger és Glück** cégnél.

Templomi és egyéb dísz tárgyak

evőeszközök, tálcák stb. aranyozása és ezüstözése. Kardok, sarkantyuk, koresolyák, kocsi-, gép és bicikli részek. Kirakat állványok stb. nickelezése. Csillárok átalakítása, csiszolása és galvanizálása. 806

Debreceni Galvanizáló Intézet Debreczen, Piac-utca 43. sz.